

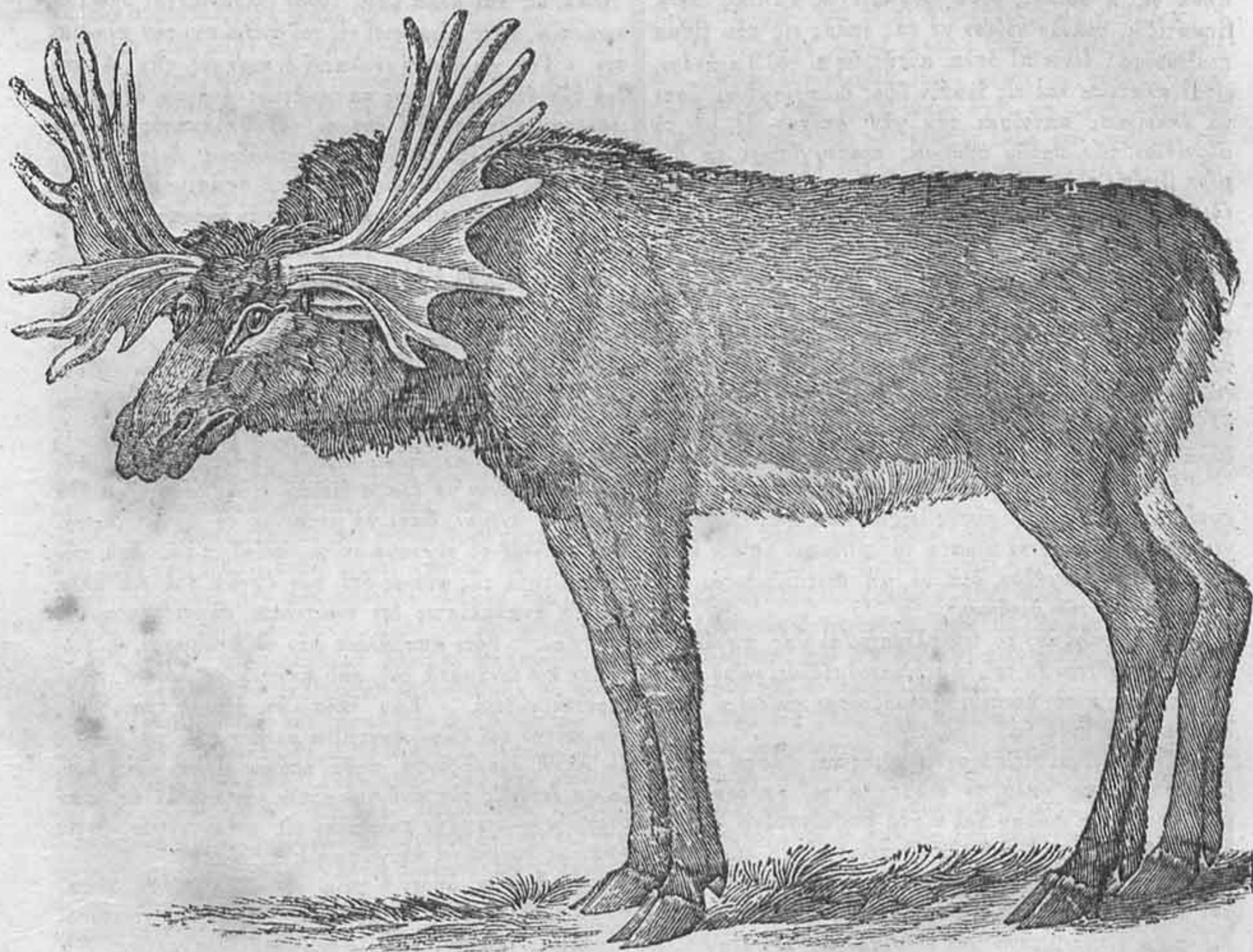
ΑΠΟΘΗΚΗ

ΤΩΝ

ΩΦΕΛΙΜΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ.

ΣΕΠΤΕΜ. 1839.]

[ΑΡΙΘ. 33.]

Η ΑΛΚΗ.

Η ΑΛΚΗ γεννᾶται εἰς τὰς δασώδεις ἐρήμους τῆς Πολωνίας, Σβηκίας, καὶ Σκανδιναυίας, ὡς καὶ εἰς τὰς βορεινὰς χώρας τῆς Ἀμερικῆς. Εἰσέτι μένει ἄδηλον, εἰ ἢ Σκανδιναυικὴ καὶ ἢ Ἀμερικανὴ Ἀλκή ἀληθῶς ὁμοιάζωσι κατὰ πάντα, μολονότι γενικῶς τοῦτο ὑποθέτουν οἱ φυσικοῖστορικοί· πλὴν οὐδόλως εἶναι ἀπίθανον, νὰ ὑπάρχῃ διαφορά τις μεταξύ των, τοῦλάχιστον τοιαύτη, ὅποια γενικῶς διακρίνει τὰ τῆς Ἀμερικῆς ἰθαγενῆ ζῶα ἀπὸ τοὺς Εὐρωπαϊοὺς ἀντιπροσώπους των.

Τὸ ζῶον τοῦτο εἶναι τὸ ἀχομψότερον καὶ τὸ μεγαλήτερον ἐνταυτῷ ἐκ τοῦ γένους τῶν ἐλάφων· κατὰ τοὺς

ὤμους ὑπερβαίνει καὶ τὸν ἵππον αὐτόν. Ἡ κεφαλὴ του εἶναι μεγάλη καὶ μακρυλή, τὸ ἄνω χεῖλος προέχον καὶ πολὺ εὐκαμπτον, χρησιμεῖον διὰ νὰ σύρῃ πρὸς τὰ κάτω ἢ νὰ διευθύνῃ εἰς τὸ στόμα τοὺς βλαστοὺς καὶ τὰ κλωνία τῶν δένδρων, ἀπὸ τὰ ὅποια ζωοτροφεῖται· τὰ ὦτα μεγάλα καὶ ἀνοικτά· τὰ ὄμματα μικρὰ καὶ ἄψυχα· ἡ μύτη πλατεῖα· οἱ μυκτῆρες μεγάλοι· ὁ τράχηλος βραχὺς καὶ δυνατός, μὲ χαιτὴν ὀρθίαν· τὸ δέρμα σκληρότατον, μόλις διαρρήκτον· τὸ δὲ σῶμα ἰσχυρόν, εἰς σκέλη τοῦ πλέον ἀσυμμέτρου μήκους ἐπιστηζόμενον. Τὰ κέρατα φθάνουν εἰς τὸ ἐντελὲς σχῆμά τινα

μετά την πέμπτην ἀλλαγὴν ἢ τὸ ἕκτον ἔτος· εἶναι δὲ μεγαλώτατα, τινὰ ζυγίζοντα ὑπὲρ τὰς εἴκοσι ὀκάδας· ἐντεῦθεν ἡ δύναμις καὶ βραχύτης τοῦ τραχήλου, πρὸς ὑποστήριξιν τοσοῦτου βάρους. Ἡ οὐρὰ εἶναι πολλὰ κοντή· αἱ τρίχες μακραί, χονδραὶ, καὶ ἀδραὶ, μαῦραι εἰς τὰς κορυφάς, ψαφαὶ εἰς τὸ μέσον, καὶ λευκαὶ εἰς τὰς ρίζας.

Ἡ Ἀλκὴ ἔχει μὲν ἀδέξιον καὶ ἄχαρι βάδισμα, δύναται ὅμως ν' ἀντέχη εἰς πολυχρόνιον κυνηγεσίαν· δὲν πηδᾷ ὡς ἡ δορκάς, οὐδὲ τροχάζει ὡς ὁ ἵππος, ἀλλὰ βηματίζει, τρανὸν κρότον μὲ τὰς ὀπλάς εἰς πᾶν βῆμα προξενούσα· διότι αἱ ὀπλαὶ αὐτῆς, ὡς αἱ τοῦ Ταράνδου, εἶναι πλατεῖαι καὶ εἰς ἰκανὸν ὕψος διεσχισμέναι, ὥστε νὰ ἐκκλίνωσι πατοῦσαι τὴν γῆν· ὁπόταν δὲ, μὲ τὸ αἰφνίδιον τῶν ποδῶν σήκωμα, προσεγγίσωσι τὰ δύο μέρη βιαίως τὸ ἓν εἰς τὸ ἄλλο, συγκρουόμενα, κάμνουν ἰδιαίτερόν τινα κρότον, μακρὰν ἀκούομενον. Σπεύδουσα ἡ Ἀλκὴ, φέρει τόσον ἔμπροσθεν τοὺς ὀπισθίους πόδας, ἐξ αἰτίας τοῦ μεγάλου τῶν σκελῶν μήκους καὶ τῆς βραχύτητος τοῦ σώματος, ὥστε, διὰ νὰ μὴ καταπατῆ τὰς ἔμπροσθίους πτέρνας, ὑποχρεοῦται νὰ ἐκτείνῃ πλαγίως πρὸς τὰ ἔξω τοὺς ὀπισθίους πόδας, καὶ μ' ὅλον τοῦτο πίπτει κάποτε. Πῆδημα εἶναι πρὸς αὐτὴν πάντῃ ἀδύνατον· ἀλλὰ διασκελίζει δένδρα χαμαὶ κείμενα καὶ ἄλλα ἐμπόδια τοιαῦτα, χωρὶς τὴν ἐλαχίστην δυσκολίαν.

Τόπους καταφύτους διαβαίνουσα ἡ Ἀλκὴ, κρατεῖ συνήθως τὴν κεφαλὴν αὐτῆς ὀριζόντιον, ἢ μᾶλλον ὑφώνει τὴν ῥίνα, ὥστε τὰ κέρατα νὰ πίπτωσιν ὀπίσω ἐκατέρωθεν τοῦ τραχήλου, διὰ νὰ μὴ περιπλέκωνται εἰς τοὺς κλάδους τῶν δένδρων.

Αἱ περὶ τοῦ ζώου τούτου πληροφορίαι μας πηγάζουν ὡς ἐπιτοπλεῖστον ἐκ τοῦ Ἀμερικανοῦ εἴδους, καθὸ γνωστοτέρου εἰς αὐτὸ, λοιπὸν, ἐφαρμόζονται κυρίως αἱ ἀκόλουθοι παρατηρήσεις.

Ἡ Ἀλκὴ εἶναι εἰς ἄκρον φίλυδρος καὶ ἀρίστη κολυμβήτρια· τῶναι, κατὰ τὸ διάστημα τοῦ καλοκαιρίου, μένει πολλάκις ἡμέραν καὶ νύκτα βεβυδισμένη εἰς τὰ ἔλη, διὰ ν' ἀποφεύγῃ τοὺς βασανιστικούς κύνωπας, εὐχαριστουμένη μὲ ὅσα δύναται ἀκόπως νὰ φθάσῃ χόρτα. Ἡ φυσικὴ τροφή της συνίσταται ἀπὸ κλωνία καὶ φύλλα· οὐδέποτε, πλὴν χρείας τυχοῦσης, δὲν ἐπιχειρεῖ νὰ βόσκειται χαμαὶ ὡς ἄλλα κτήνη, διότι τὸ μῆκος τῶν σκελῶν καὶ ἡ βραχύτης τοῦ τραχήλου καθιστάνουν ἔργον ἐπίπονον τὸν προσεγγισμὸν τοῦ στόματος εἰς τὴν γῆν· τρέφεται λοιπὸν τὸ μὲν θῆρος ἀπὸ τὰς κορυφὰς μεγάλων φυτῶν καὶ τὰ φύλλα δένδρων, τὸν δὲ χειμῶνα ἀπὸ τὰ κλαδιά τῆς ἰτίας καὶ στεμύδας· ὅθεν κατὰ τὸν καιρὸν αὐτὸν δὲν εὐρίσκειται πατὲ τὸ ζῶον ἐκτός ὅπου ὑπάρχει μὲ θαψίλειαν ἢ τοιαύτη τροφή. Τὸ κρέας καὶ ἡ γλιῦσσα τῆς Ἀλκῆς τιμῶνται τὰ μέγιστα ὑπὸ τῶν αυτοχθόνων φυλῶν εἰς τὰς βορείους χώρας τῆς Ἀμερικῆς· χρησιμεύει δὲ καὶ τὸ δέρμα παραπολύ· ὅθεν εἶναι πολλοῦ λόγου ἄξιον τὸ κυνήγιόν της, ἀλλ' ἐνταυτῷ ἐπιπλέον καὶ κινδυνῶδες.

Ἡ Ἀλκὴ, λέγει ὁ Ρικαρδῶν, εἰς τὴν ὑπ' αὐτοῦ ἐκδοθεῖσαν Ζωολογίαν τῶν ἀρκτικῶν μερῶν τῆς Βρετανικῆς Ἀμερικῆς, ἔχει τὴν αἴσθησιν τῆς ἀκοῆς ἐντελεστάτην, καὶ συνιστᾷ τὸ δειλότερον καὶ προφυλακτικώτερον εἶδος τῶν δορκάδων· διὰ τοῦτο δὲ ἡ τέχνη τῆς τῶν Ἀλκῶν κυνηγεσίας θεωρεῖται ὡς τὸ μεγαλύτερον ἀπὸ τὰ τοῦ Ἰνδοῦ προτερήματα. Δοκιμάζεται δὲ μάλιστα ἡ ἐπιδεξιότης τοῦ τῶν Ἀλκῶν κυνηγοῦ εἰς τὸ πρῶτον μέρος τοῦ χειμῶνος· διότι τὸ καλοκαίριον ἢ Ἀλκὴ, ὡς καὶ ἄλλα ζῶα, τόσον βασανίζεται ὑπὸ τῶν κυνῶπων, ὥστε ἀδιαφορεῖ εἰς τοῦ ἀνθρώπου τὴν πλησίαν. Τὸν χειμῶνα ἰχνηλατεῖ ὁ κυνηγὸς τὴν Ἀλκὴν διὰ τῶν ἐπὶ τῆς χιόνος πατημάτων· ἀνάγκη δὲ νὰ εὐρίσκειται πάντοτε ὑπ' ἄνεμον τοῦ θηράματος, καὶ νὰ προσέρχεται μετὰ μεγίστης προφυλάξεως· διότι τὸ τρίξιμον ἐνὸς μαραμμένου φύλλου ἢ τὸ σπάσιμον ἐνὸς σαπημένου βλαστοῦ ἀρκεῖ νὰ διεγείρῃ τὸ ἀγρυπνον κτήνος. Αὐξάνει δὲ τὴν δυσκολίαν τοῦ προσεγγισμοῦ ἡ συνήθεια τῆς ὀποῖαν ἡ Ἀλκὴ ἔχει νὰ κάμνῃ καθ' ἡμέραν στροφὴν ὀξείαν εἰς τὸν δρόμον της, καὶ νὰ ἐκλέγῃ ἀναπαυτήριον τόσον σιμὰ μέρους τινὸς τῆς διατρεχθείσης ὁδοῦ, ὥστε δύναται ν' ἀκούῃ πάντα θόρυβον γινόμενον ὑπὸ τοῦ ζητούντος νὰ ἰχνηλατήσῃ αὐτήν. Πρὸς ἀποφυγὴν τούτου, ὁ φρόνιμος κυνηγὸς, ἀντὶ νὰ βαδίξῃ εἰς τὰ ἰχνη τοῦ ζώου, κρίνει ἐκ τῶν φαινομένων περὶ τῆς ὀποίας πιθανὸν νὰ ἔλαβε διευθύνσεως, καὶ κάμνει ἓνα γῦρον ὑπ' ἄνεμον, ὥστε νὰ μεταῦρῃ τὰ ἰχνη· ἐπαναλαμβάνει δὲ τὸ τέχνημα τοῦτο, ἕως οὗ, τέλος, ἀπὸ τὴν μαλακότητα τῆς χιόνος ἐπὶ τῶν ἰχνῶν καὶ ἀπ' ἄλλα σημεῖα ἀνακαλύπτει ὅτι εὐρίσκειται πλησιέστατα τοῦ κυνηγοῦ. Τότε ἀποβάλλει πᾶν τὸ δυνάμενον νὰ ἐνοχλήσῃ τὰ κινήματά του, καὶ πλησιάζει ὅσον ἐμπορεῖ προσεκτικώτερα. Ἐὰν προσέλθῃ ἀπαρατήρητος εἰς τὴν κοίτην τοῦ ζώου, συντρίβει μικρὸν τινα κλάδον· ἡ δὲ Ἀλκὴ, τρομάζουσα, πηδᾷ ἐπάνω· ἀλλὰ μὴ γνωρίζουσα ἐντελῶς τὸν κίνδυνον αὐτῆς, ἀργοπορεῖ ὡς μίαν στιγμὴν, — στιγμὴν πολυτίμητον εἰς τὸν κυνηγόν, ὅστις σπανίως συμβαίνει ἀτυχῶς νὰ πυροβολήσῃ.

Τὴν ανοίξιν, ὁπότε ἡ χιών εἶναι βαθυτάτη, κατατρέχουν πολλάκις οἱ κυνηγοὶ τὴν Ἀλκὴν ἐπὶ χιονοῦποδημάτων. Διηγεῖται ὁ πλοίαρχος Φραγκλῖνος, ὅτι τρεῖς κυνηγοὶ ἐδίωκαν Ἀλκὴν τινα τ' ἑσσαρας ἡμέρας κατὰ συνέχειαν, ἕως οὗ τὰ ἰχνη τοῦ κυνηγοῦ ἐσημειώθησαν μὲ αἷμα, ἂν καὶ εἰσέτι δὲν εἶχαν ἰδεῖν αὐτό. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην τῆς διώξεως ἔλαβε τὸ δυστύχημα ὁ πρῶτιστος κυνηγὸς νὰ στραγγουλίσῃ τὸν πόδα του, οἱ δ' ἄλλοι δύο ἀπέκαμαν· ἀλλ' εἰς ἓξ αὐτῶν, ἀναπαυθεὶς δώδεκα ὥρας, ἐξεκίνησε πάλιν, καὶ μετὰ διήμερον ἀκόμη διωγμὸν ἐπέτυχε νὰ φονεύσῃ τὸ ζῶον. Ἀλλὰ, μολονότι ἐπὶ τῆς χιόνος κυνηγουμένη, δύναται τόσον πολὺν χρόνον ν' ἀντέχῃ ἡ Ἀλκὴ, εἶναι ὅμως καὶ ἀπαλόπους καὶ βραχύπνοος, καὶ, ἂν εὐρίσκετο εἰς χώραν ἐλευθέραν ἀπὸ χαμόκλαδα καὶ στεγνὴν ὑποκάτω, ἤθελεν εὐκόλως γίνεσθαι λεία ἰππέων καὶ κυνῶν.

Ἄν καὶ ἡ Ἀλκή συνήθως ἦναι ἄτολμος καὶ δειλή, ὁ ἄρρη ὅμως εἰς τινὰς καιροὺς γίνεται τολμηρὸς καὶ μανιώδης, κτυπῶν μετὰ κερμάτων καὶ ὀπλῶν, καὶ ὀρμητικῶς προσβάλλων πᾶν τὸ συναπαντώμενον ζῶον· τὸ ἔργον τοῦ κυνηγοῦ εἶναι τότε κινδυνώδιστα· διότι, εἰάν ἡ βολή του ἀποτύχη, κινδυνεύει τὰ μέγιστα, ἐκτὸς ἂν παρευρίσκηται δένδρον, ὃπισθεν τοῦ ὁποίου νὰ σκεπασθῇ· ἔτυχε δὲ κάποτε, ὥστε τὸ παρωρισμένον ζῶον ν' ἀποφλοιώσῃ ὀλότελα τὸν κορμὸν μεγάλου δένδρου, κτυπῶν αὐτὸν μὲ τοὺς πόδας του.

Κάνεν ἄλλο ζῶον τοῦ γένους τῶν δορκάδων δὲν ἡμερόνεται τούτου εὐκολώτερα, νίου πιασθέντος. Εἰς φυσικὴν κατάστασιν φαίνεται νὰ διάγῃ μονήρη βίον, ὄχι συνερχόμενον ὡς ἄλλαι δορκάδες, ἀλλ' ἕκαστον ζῶον καὶ ἐνεργοῦν ἀνεξαρτήτως τῶν ὁμοίων του. Τὸ μέγεθος, εἰς τὸ ὁποῖον φθάνουν οἱ ἄρρηνες, εἶναι ἀληθῶς ἐκπληκτικόν λέγεται ὅτι κάποτε ζυγίζουσι περὶ τὰς τετρακοσίας ὀκάδας.

ΠΑΤΡΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ.

Ο ΦΙΛΟΤΕΚΝΟΣ δὲν εἶχε παρὰ ἓνα υἱόν, τὸν ὁποῖον ἀνέθρεψεν ὁ ἴδιος. Ἐνῶ δὲ μίαν τῶν ἡμερῶν συνεκάθηντο εἰς τὸν κῆπον, τοῦ τέκνου ὄντος δεκαετοῦς, ὁ πατήρ ὠμίλησεν οὕτως:—Υἱέ μου, μολονότι τώρα κρίνεις σεαυτὸν ἀξιομακάριστον, διότι κρατεῖς τὴν χειρὰ μου, εὐρίσκεισαι ὅμως εἰς τὰς χεῖρας, καὶ ὑπὸ τὴν εὐνοϊκὴν ἐπιμέλειαν Πατρὸς καὶ Φίλου πολὺ μεγαλητέρου παρ' ὅσον ἐγὼ εἶμαι, ὅστις τρέφει ἀγάπην πρὸς σὲ ἀνωτέραν τῆς ἰδικῆς μου, καὶ παρὰ τοῦ ὁποίου λαμβάνεις ἀγαθὰ ὅσα θνητὸς ἀδύνατον εἶναι νὰ σὲ χορηγήσῃ. Ὁ Θεὸς αὐτὸς, τὸν ὁποῖον μὲ βλέπεις καθήμεραν νὰ λατρεύω· τὸν ὁποῖον καθήμεραν ἐπικαλοῦμαι νὰ εὐλογῆσῃ καὶ σὲ καὶ ἐμέ, καὶ πᾶσαν τὴν ἀνθρωπότητα· τὰ θαυμάσια τοῦ ὁποίου ἔργα ἱστοροῦνται εἰς τὰς ἱεράς Γραφάς· ὁ Θεὸς αὐτὸς, ὁ δημιουργήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν· ὁ Θεὸς Ἀβραάμ, Ἰσαάκ, καὶ Ἰακώβ· ὁ Θεὸς, τὸν ὁποῖον εὐλόγησε καὶ ἤνεσεν ὁ Ἰωβ εἰς τὰς μεγαλητέρας θλίψεις του· ὅστις ἐλύτρωσε τοὺς Ἰσραηλίτας ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν Αἰγυπτίων· ὅστις ἦτον ὁ ὑπερασπιστὴς τοῦ Ἰωσήφ, Μωϋσέως, καὶ Δανιήλ· ὅστις ἐπεμψε τούτους προφήτας εἰς τὸν κόσμον· ὅστις διώρισε τὸν Υἱὸν αὐτοῦ Ἰησοῦν Χριστὸν νὰ ἐξαγοράσῃ τὸ ἀνθρώπινον γένος· ὁ Θεὸς οὗτος, ὁ ποιήσας ὅλα τὰ μεγαλεῖα ταῦτα, ὁ δημιουργήσας τούσας μυριάδας μυριάδων ἀνθρώπων, μετὰ τοῦ ὁποίου θέλουσι συγκατοικεῖν καὶ ἀγάλλεσθαι διὰ παντὸς τῶν ἀγαθῶν τὰ πνεύματα·—ὁ μέγας οὗτος Θεὸς, ὁ πλάσας κόσμους, ἀγγέλους, καὶ ἀνθρώπους, εἶναι ὁ Πατήρ καὶ ὁ Φίλος σου.

Αὐτὸς ἐγὼ δὲν ἔχω οὔτε τὴν ἡμίσειαν ἡλικίαν τῆς σκιερᾶς ταύτης ὄρου, ὑπὸ τὴν ὁποίαν καθήμεθα· πολλοὶ τῶν προπατόρων μας ἐκάθισαν ὑπὸ τοὺς κλάδους τῆς· ἅπαντες κατὰ σειρὰν ὠνομάσαμεν αὐτὴν ἰδικὴν μας, μολονότι αὐτὴ στέκει καὶ ἀποβάλλει τοὺς κυρίους, ὡς ρίπτει τὰ φύλλα τῆς.

Βλέπεις, υἱέ μου, τὸ ὑπὲρ κεφαλῆς μας εὐρύχωρον τοῦτο καὶ μέγα στερέωμα, ὅπου ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη, καὶ πάντες οἱ ἀστέρες, μεγαλοπρεπῶς λάμπουν. Ἐὰν μετεφέρετο εἰς κἀνὲν τῶν σωμάτων αὐτῶν, τὰ ὁποῖα τόσον ἀπείρως ἀπέχουσι ἀπὸ ἡμᾶς, ἤθελες ἀνακαλύψειν καὶ ἄλλα τόσον ὑπὲρ κεφαλῆς σου, ὅσον οἱ ἀστέρες τοὺς ὁποίους ἐδῶ βλέπεις εἶναι ὑπεράνω τῆς γῆς. Ἐὰν ὑπήγαινες ἄνω ἢ κάτω, πρὸς ἀνατολὰς ἢ πρὸς δυσμὰς, πρὸς ἄρκτον ἢ πρὸς νότον, ἤθελες εὐρεῖν τὸ αὐτὸ ὕψος χωρὶς κορυφῆν, καὶ τὸ αὐτὸ βάθος χωρὶς πυθμένα.

Πλὴν, τόσον μέγας εἶναι ὁ Θεὸς, ὥστε τὰ σώματα ὅλα ταῦτα συνενωμένα εἶναι μόνον ὡς κόκκος ἄμμου ἐνώπιόν του· καὶ ὅμως τόσην ἔχει φροντίδα ὑπὲρ σοῦ ὁ μέγας οὗτος Θεὸς καὶ Πατήρ ὅλων τῶν κόσμων καὶ ὅλων τῶν πνευμάτων, ὡς νὰ μὴν εἶχεν ἄλλον υἱὸν παρ' ἐσέ, ἢ ὡς νὰ μὴν ὑπῆρχε πλάσμα, τὸ ὁποῖον ν' ἀγαπᾷ καὶ νὰ ὑπερασπίζεται, ἐκτὸς σοῦ μόνου. Αὐτὸς ἀριθμεῖ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς σου, σ' ἐπαγρυπνεῖ κοιμώμενον καὶ ἐξυπνοῦντα, καὶ σὲ διεφύλαξεν ἀπὸ χιλίους κινδύνους, ἀγνώστους καὶ εἰς σὲ καὶ εἰς ἐμέ.

Φοβοῦ, λοιπὸν, υἱέ μου, καὶ λάτρευε, καὶ ἀγάπα τὸν Θεόν. Οἱ ὀφθαλμοὶ σου τῶντι δὲν ἐμποροῦν ἀκόμη νὰ τὸν ἴδωσι, ἀλλὰ πάντα, ὅσα βλέπεις, εἶναι τόσα σημεῖα τῆς δυνάμεως καὶ παρουσίας του, καὶ αὐτὸς εἶναι πλησιέστερον εἰς σὲ ὑπὲρ πᾶν ὅ,τι δύνασαι νὰ ἴδῃς.

Λάβε αὐτὸν ὡς Κύριον, καὶ Πατέρα, καὶ Φίλον σου· ἀνάβλεπε εἰς αὐτὸν ὡς τὴν πηγὴν καὶ τὸν αἴτιον παντὸς ἀγαθοῦ, τὸ ὁποῖον ἔλαβες παρ' ἐμοῦ, καὶ σέβου ἐμέ μόνον ὡς ὄργανον τῆς πρὸς σὲ θεϊκῆς εὐεργεσίας. Ὁ εὐλογήσας τὸν Πατέρα μου πρὶν γεννηθῶ μέλλει νὰ εὐλογῆσῃ καὶ σὲ ἀφοῦ ἀποθάνω.

Καθὼς εἰς ὅλας τὰς πράξεις σου ἀπέβλεπες πρὸς ἐμέ, καὶ ἐφοβεῖσο νὰ κάμῃς τι ἄβουλά μου· οὕτω ἄς ἦναι τώρα κανὼν τῆς ζωῆς σου ν' ἀποβλέπῃς πρὸς τὸν Θεόν εἰς ὅλα τὰ ἔργα σου, νὰ κάμῃς τὰ πάντα ἐν φόβῳ αὐτοῦ, καὶ ν' ἀπέχῃς ἀπὸ κάθε τι ἀσύμφωνον μὲ τὸ θέλημα του.

Ἀγάπα δὲ τὸν πλησίον μὲ τρυφερότητα καὶ φιλοστοργίαν. Στοχάζου πῶς ὁ Θεὸς ἀγαπᾷ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, πόσον ἐλεεῖ, πόσον ἐπιμελῶς διαφυλάττει αὐτούς, ἔπειτα δὲ προσπάθει καὶ σὺ ν' ἀγαπᾷς τὸν κόσμον ὡς ὁ Θεὸς τὸν ἀγαπᾷ.

Κάμνε καλὸν, υἱέ μου, πρῶτον μὲν εἰς τοὺς ἀξιοτέρους, ἀλλ' ἐνθυμοῦ νὰ κάμῃς καλὸν πρὸς ὅλους. Οἱ μεγαλητέροι ἀμαρτωλοὶ λαμβάνουσι καθήμεραν δείγματα τῆς πρὸς αὐτούς θεϊκῆς ἀγαθότητος· ὁ Θεὸς τρέφει καὶ διατηρεῖ αὐτούς, ὥστε νὰ μετανοήσωσι καὶ νὰ στραφῶσι εἰς αὐτόν· μιμοῦ ἄρα τὸν Θεόν, καὶ μὴ στοχάζεσαι ὁποιοδήποτε ἀνάξιον εὐνοίας καὶ βοηθείας, δταν βλέπῃς ὅτι χρειάζεται αὐτήν.

Τὰ ἐνδύματά σου ἄς ἦναι καθάρια καὶ σεμνά· σκόπον ἔχοντα ὄχι νὰ ἐπιδεικνύωσι τὴν ὠραιότητα τοῦ σώματος, ἀλλὰ τὴν σωφροσύνην τοῦ νοός· ὥστε τὸ ἐξέ-

τερικόν σου φόρεμα νὰ ὁμοιάζη τὴν ἐσωτερικὴν ἀπλότητα τῆς καρδίας σου, καθότι πρεπωδέστατον εἶναι νὰ συνιστᾷς ἓνα μόνον ἄνθρωπον, καὶ νὰ ἦσαι ἐξωτερικῶς ὁποῖος καὶ ἐσωτερικῶς.

Εἰς τὸ τρώγειν καὶ πίνειν, φύλαττε τοὺς κανόνας τῆς Χριστιανικῆς ἐγκρατείας καὶ σωφροσύνης· στοχάζου τὸ σῶμά σου μόνον ὡς ὑπὲρ τὴν τῆς ψυχῆς σου, καὶ τόσον μόνον τρέφε αὐτὸ, ὥστε κάλλιον νὰ ἐκπληροῖ τὰ ἴδια του καθήκοντα.

Ἀγάπα τὴν ταπεινοφροσύνην καθ' ὅλας τὰς μορφάς· ἐνέργει αὐτὴν καθ' ὅλα τὰ μέρη τῆς· διότι δὲν ὑπάρχει εὐγενεστέρα κατάστασις ψυχῆς· αὐτὴ στρέφει τὴν καρδίαν πρὸς τὸν Θεόν, καὶ σὲ πληροῖ ἀπὸ πᾶσαν τρυφεράν καὶ φιλόστοργον πρὸς τοὺς ἄνθρώπους διάθεσιν.

Πᾶσα λοιπὸν ἡμέρα ἂς ἦναι ἡμέρα ταπεινοφροσύνης· συγκατάβαινε εἰς ὅλην τὴν ἀσθένειαν τῶν ὁμοίων σου· τὰς ἀδυναμίας κάλυπτε, τὰς ὑπεροχάς των ἀγάπα· ἐνδάρρυνε τὰς ἀρετάς, ἀναπλήρυνε τὰς ἐλλείψεις των· χαῖρε εἰς τὴν εὐδαιμονίαν των, συλυποῦ εἰς τὴν δυστυχίαν των· δέχου τὴν φιλίαν, παράβλεπε τὴν ἐχθρὰν· συγχώρει τὴν κακίαν· ἔσο δούλος δούλων· καὶ συγκατάβαινε νὰ πράττῃς τὰ εὐτελέστατα διὰ τοὺς εὐτελεστάτους.

Μὲ φαίνεται ὡς χθὲς ἀκόμη νὰ ἔλαβα παρὰ τοῦ φιλιτάτου πατρός μου τὰς ὁποίας τώρα μεταδίδω εἰς σὲ διδασκαλίας. Ὁ Θεὸς δὲ, ὅστις ἔδωκεν εἰς ἐμὲ ὦτα ν' ἀκούσω, καὶ καρδίαν νὰ δεχθῶ, ὅσα ὁ πατήρ μου μὲ παρήγγειλεν, ἐλπίζω νὰ δώσῃ καὶ εἰς σὲ χάριν ν' ἀγαπᾷς καὶ νὰ ἐκπληροῖς τὰς αὐτὰς διδασκαλίας.

Ο ΑΥΤΟΔΙΔΑΚΤΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟΣ.

ΟΤΙ δι' ἐπιμονῆς καὶ μεγαλοφυΐας δύναται ὁ ἀπαίδευτος ν' ἀποκτήσῃ ἀφ' ἑαυτοῦ ἀκριβεῖς γνώσεις ἐπιστημῶν καὶ διαλέκτων, ἀποδεικνύεται τρανῶς ἐκ τοῦ παραδείγματος διαβοήτου τινὸς μαθηματικοῦ Ἀγγλου, τοῦ Edmund Stone. Ὁ πατήρ αὐτοῦ ἦτο κηπουρὸς τοῦ Δουκὸς Ἀργύλης. Ὁ νῖος Stone ἐγένετο ὀκταετής, καὶ ἤγνῳε ἀκόμη τὴν ἀνάγνωσιν. Τὰ γράμματα δὲ τοῦ Ἀλφαβήτου κατὰ τύχην διδαχθεὶς παρὰ τινος δούλου, τίποτε ἄλλο δὲν ἐχρειάσθη πρὸς ἑκτασιν καὶ πλουτισμὸν τοῦ νοῦς του. Ἐδόθη εἰς τὴν σπουδὴν, καὶ μόλις δεκαοκταετής, εἶχεν ἀποκτήσειν χωρὶς τινος διδασκάλου γνῶσιν ἐντελῆ τῆς γεωμετρίας.

Ὁ Δουξ Ἀργύλης, ὅστις μὲ στρατιωτικὰ προτερήματα ἤνουνε γενικὴν εἰδῆσιν τῶν ἐπιστημῶν, περιδιαβάων μίαν τῶν ἡμερῶν εἰς τὸν κῆπον αὐτοῦ, εἶδε Λατινικὸν ἀντίτυπον τοῦ περιβαήτου πονήματος τοῦ Νεύτωνος, τὰς Ἀρχάς, κείμενον ἐπὶ τοῦ χόρτου. Ἐκάλεσε δ' ἓνα τῶν ὑπηρετῶν νὰ πιάσῃ καὶ νὰ φέρῃ αὐτὸ εἰς τὴν βιβλιοθήκην, ἐκ τῆς ὁποίας ἐνόμισεν ὅτι εἶχεν ἐκαρθῆν. Ὁ νέος ὁμῶς κηπουρὸς εἶπεν εἰς αὐτὸν, ὅτι τὸ βιβλίον ἦτον ἰδικόν του. Ἰδικόν σου! ἀπεκρίθη ὁ Δουξ· τί γνωρίζεις σὺ ἀπὸ γεωμετρίας, Λατινικά,

Νεύτωνα; Ἐγὼρίζω κάτι, εἶπεν ὁ νέος, μὲ ἀπλοῦστατον βλέμμα, προερχόμενον ἀπὸ ἐντελῆ ἀγνοίαν τῶν ἰδίων αὐτοῦ προτερημάτων καὶ γνώσεων. Ὁ Δουξ ἔμεινεν ἐκπεπληγμένος, καὶ ἤρχισεν ὁμιλίαν μετὰ τοῦ νῖου μαθηματικοῦ. Προτείνας διάφορα ἐρωτήματα, ἐθαύμασε τὴν δύναμιν, τὴν ἀκρίβειαν, καὶ τὴν εὐλακρίνειαν τῶν ἀποκρίσεων. Ἄλλὰ πῶς, ἠρώτησεν ὁ Δουξ, ἔμαθες σὺ τόσα πράγματα; Ὁ Stone ἀπεκρίθη, Ἐἰς τῶν ὑπηρετῶν σας μ' ἐδίδαξε νὰ ἀναγινώσκω πρὸ δέκα περίπου χρόνων. Τί δὲ ἄλλο χρειάζεται τις παρὰ τὴν ἀνάγνωσιν, διὰ νὰ μάθῃ ὅ,τι καὶ ἂν θέλῃ;

Τοῦ Δουκὸς ἡ περιέργεια διηγέρθη ἔτι μᾶλλον· παρεκάλεσε δ' αὐτὸν νὰ διηγηθῆ τίνι τρόπῳ ἐγένετο τόσον πολυμαθής. Πρῶτον ἔμαθα νὰ ἀναγινώσκω, εἶπεν ὁ νέος. Οἱ κτίσται ἐδούλευαν τότε εἰς τὸν οἶκόν σας. Μίαν τῶν ἡμερῶν πλησιάσας, εἶδα τὸν ἀρχιτέκτονα μεταχειριζόμενον ἀρίδα καὶ διαβήτας, καὶ κάμνοντα λογαριασμούς. Ἠρώτησα τί τάχα ἐσήμαιναν, καὶ εἰς τί ἐχρησίμευαν ταῦτα· μὲ εἶπαν δὲ ὅτι ὑπάρχει ἐπιστήμη καλουμένη Ἀριθμητική. Ἠγόρασα βιβλίον Ἀριθμητικῆς, καὶ τὴν ἔμαθα. Ἠκουσα ὅτι εἶναι καὶ ἄλλη ἐπιστήμη, καλουμένη Γεωμετρία. Ἠγόρασα τὰ στοιχειώδη βιβλία, καὶ ἔμαθα τὴν γεωμετρίαν. Ἀναγινώσκων ἔμαθα ὅτι εὐρίσκονται καλὰ βιβλία περὶ τῶν ἐπιστημῶν τούτων εἰς τὸ Λατινικόν. Ἠγόρασα λεξικόν, καὶ ἔμαθα Λατινικά. Εἰδοποιήθη πρὸς τούτους, ὅτι ἦσαν ἄριστα ὁμοιοειδῆ βιβλία εἰς τὸ Γαλλικόν, καὶ ἀγοράσας λεξικόν ἔμαθα Γαλλικά. Ταῦτα, κύριέ μου, εἶναι ὅσα ἔκαμα. Μὲ φαίνεται ὅτι πᾶν ὅ,τι θέλει ἐμπορεῖ τις νὰ μάθῃ ἀφοῦ ἄπαξ γνωρίσῃ τὸ Ἀλφάβητον. Ὑπερευχαριστήθη ὁ Δουξ μὲ ὅσα ἤκουσε· τὸν ἔδωκε δὲ ἄλλο ὑπόργημα, τὸ ὁποῖον ἄφηνεν εἰς αὐτὸν ἀρκετὴν σχολὴν διὰ νὰ καλλιεργῆ τὰς μούσας· καθότι ἀνεκάλυψε τὴν αὐτὴν ἐπιτηδειότητα καὶ κλίσιν εἰς τὴν μουσικὴν, ζωγραφικὴν, ἀρχιτεκτονικὴν, καὶ ὅλας τὰς ἐπιστήμας, τὰς ἐξαρτωμένας ἀπὸ λογισμὸς καὶ ἀναλογίας. Ἀγνοῖται ἐξίσου καὶ ὁ τόπος καὶ ὁ χρόνος τῆς γεννήσεώς του· ἀπέθανε δὲ τὸ 1768.

ΘΛΙΨΙΣ πνεύματος ὤθησεν εἰς αὐτοχειρίαν χιλιάδας· θλίψις δὲ σώματος, κίνενα. Τοῦτο ἀποδεικνύει ὅτι πνευματικὴ ὑγεία συμβαλλει πολὺ μᾶλλον εἰς τὴν εὐδαιμονίαν μας παρὰ ὑγεία σωματικὴ· μολοντί ἀμφότεραι εἶναι ἀξίαι πολὺ περισσοτέρας προσοχῆς παρ' ὅσπην εἴτε ἡ μία εἴτε ἡ ἄλλη ἐξ αὐτῶν λαμβάνει.

Ὁ ΕΠΑΙΝΟΣ τῶν φθονερῶν εἶναι πολὺ ὀλιγώτερον ἐντιμὸς παρ' ὁ φόγος των· διότι ἐπαινοῦν μόνον ὅσα δύνανται νὰ ὑπερβῶσιν, ἀλλ' ὅσα δὲν δύνανται νὰ ὑπερβῶσιν, αὐτὰ μέμφονται.

ΤΟΝ νόμον καὶ τὴν δικαιοσύνην συνέζευξε μὲν ὁ Θεός, ἐχώρισε δὲ ὁ ἄνθρωπος.

ΤΟ ΟΝΕΙΡΟΝ ΤΟΥ ΚΟΡΑΗ.

Ἐκ τοῦ Ἀπανθίσματος Ἐπιστολῶν Ἀ. Κοραῆ, νεωστὶ ἐκδοθέντος ὑπὸ Ἰ. Ρῶτα, ἀπανθίζομεν τὸ ἐφεξῆς ἀστυτότατον καὶ διδακτικώτατον ὄνειρον, ἐπισταλθὲν πρὸς τὸν Σμύρνης Πρωτοφάλτην, Δημήτριον Λῶτον.

ΠΟΛΛΑΚΙΣ, ἀδελφέ μου, εἰς τὰς ἀνιαράς μου ἀγρυπνίας, (καὶ αὐταὶ αἱ ἀγρυπνίαι μὲ συμβαίνουσι πολλάκις, μάλιστα τὸν χειμῶνα, ὅταν αἱ νύκτες ἦναι μακραι), ἀναλίσκω τὸν καιρὸν, συλλογιζόμενος τὰ πάθη μου. Ἀφοῦ τὰ ἀπαριθμήσω ὅλα ἐν πρὸς ἓν, ἀρχόμενος ἀπὸ ἐκεῖνα τῆς παιδικῆς ἡλικίας, ὅποια ἦσαν αἱ πατρικαὶ παιδεύσεις διὰ τὰς ἐν οἴκῳ ἀταξίας μου, καὶ οἱ ῥαβδισμοὶ τοῦ φροντιστηρίου διὰ τὰ γραμματικά, καὶ διαβαίνων ἔπειτα εἰς τὰ πλέον ἀνιαρά, τὴν μετὰ τοῦ Εὐσταθίου συντροφίαν, τὴν εἰς Ὁλλανδίαν ἀποδημίαν, τὰς περιηγήσεις ἐν Γερμανίᾳ καὶ Ἰταλίᾳ, τὴν ἀπώλειαν τῶν ὑπαρχόντων, τὴν δευτέραν ἐκδημίαν μου εἰς Γαλλίαν, ἀφοῦ, λέγω, τὰ ἀπαριθμήσω ὅλα, ἢ κἂν ὅσα ἐνθυμούμαι, μὲ φαίνεται νὰ ἀκούω μίαν φωνὴν ἀοράτως, Ἄχάριστε, ἂν ἡ Πρόνοια σὲ ἐπαίδευσεν πολυειδῶς καὶ πολυτρόπως, σὲ ἔκαμεν ὁμῶς καὶ μεγάλας εὐεργεσίας. Καὶ τότε ἄρχομαι ἐκ τοῦ ἐναντίου νὰ ἀπαριθμῶ τὰ τῆς Προνοίας δωρήματα, καὶ σὲ βεβαιῶνω, φίλε μου, ὅτι εἰς αὐτὸν τὸν ὑπολογισμὸν εὗρηκα πάντοτε τὸν ἀριθμὸν τῶν καλῶν ἀνώτερον ἀπὸ τὰ κακά. Οὕτω παρηγορούμενος μὲ τοιοῦτους λογισμοὺς, ἀπεκοιμήθην μίαν νύκτα πρὸς τὸ ἐξημέρωμα· καὶ εἶδον καθ' ὕπνου θάμα περίεργον, καὶ ἄξιον νὰ παρηγορήσῃ ὄχι μόνον ἐμὲ, ἀλλὰ πάντας τοὺς κακῶς πάσχοντας.

Ἄγγελος, ἐξ οὐρανοῦ καταβαίνων, παρεστάθη εἰς τὴν κλίνην μου, κολοσσαῖος τὸ μέγεθος· ἐκράτει τρυτάνην εἰς χειρὰς του, ὡς ἐκείνην, μὲ τὴν ὁποίαν ζυγίζουσι κάμμιναν φορὰν τὰ ξύλα ἔμπροσθεν εἰς τὸ Κουμέρκιον. Παραπονεῖσαι, μὲ λέγει, ὡς ἡδίκημένος ὑπὸ τῆς Προνοίας. Ἄλλ' ἰδοὺ τῆς δικαιοσύνης ἡ τρυτάνη! Βάλε εἰς τὸ ἐν μέρος ὅσα κακά ἐδοκίμασας ἐν τῷ βίῳ, καὶ πρόσεχε μὴ λησμονήσῃς τίποτε. Ἐγὼ, τρέμων ἀπὸ τὸ ἐν μέρος ὡς βλάσφημος, καὶ ἐπιθυμῶν ἀπὸ τὸ ἄλλο νὰ δικαιωθῶ, ἄρχισα μὲ μεγάλην προθυμίαν νὰ ἐπιφορτίζω τὴν μίαν πλάστιγγα τῆς τρυτάνης μὲ ὅσα κακά ἐδυνήθην νὰ συλλογισθῶ, καὶ, φοβούμενος μὴ νικηθῶ ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου, συνεφόρουν ἀκόμη καὶ πολλὰ ἄλλα εὐτελῆ καὶ ἀνάξια λόγου· ὅποια, παραδείγματος χάριν, ἦσαν, νὰ ὑπάγω κάμμιναν φορὰν εἰς τὸν Κουκλουτζᾶν περιπατῶν, νὰ κρημισθῶ μίαν ἡμέραν ἀπὸ τὴν κλίμακα τοῦ οἴκου, τρεῖς μόνον ἢ τέσσαρας βαθμοὺς (ἂν ἐνθυμῶμαι καλά), χωρὶς ἄλλην βλάβην παρὰ τὴν συντριβὴν ἐνὸς ποτηρίου, τὸ ὁποῖον ἐκράτουν εἰς χειρὰς. Εἰς ὀλίγα λόγια, ἐφόρτισα τὴν πλάστιγγα, ὅσον ἦτο δυνατόν, καὶ ἀπὸ τὰ ὄντα καὶ ἀπὸ τὰ δοκοῦντα κακά. Τί θαυμαστόν ἦτον ὅτι ὁ ἄγγελος δὲν ἔλεγε τίποτε πρὸς αὐτά· ἀλλ' ἐπροσποιεῖτο νὰ μὴ καταλαμβάνῃ τὴν ἀπάτην! Ἀφοῦ ἐτελείωσα

9* γ'.

τὴν συγκομιδὴν ὅλων μου τῶν κακῶν, Ἐχεις ἄλλο τι περισσύτερον; μὲ λέγει ὁ ἄγγελος. Ὁχι, ἀπεκρίθην ἐντρομος. Σὺ μὲν, λέγει, ἐπεφόρτισας τὴν πλάστιγγα μὲ ὅσα ἤθελες, καὶ δὲν σὲ ἐκώλυσα κατ' οὐδὲν· ἐγὼ δὲ θέλω βάλλειν εἰς τὴν ἑτέραν πλάστιγγα τὰς δωρεὰς τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ μὲ τὴν συγκατάθεσίν σου· σὲ δίδω ἀδειαν νὰ μὲ ἐναντιωθῆς εἰς ὅ,τι κρίνεις ἢ κατὰ πολλὰ βαρὺ, ἢ ἀνοίκειον νὰ συγκαταριθμηθῇ μετὰ τῶν καλῶν. ἤρχισε λοιπὸν, ἀδελφέ μου, νὰ στοιβάξῃ καὶ αὐτὸς τὰ παρὰ τοῦ Θεοῦ δωρήματα. Καὶ ποῖα δωρήματα; ὅποια ποτὲ δὲν συλλογιζόμεθα· τόσον ἐτυφλώθημεν ἀπὸ τὴν φιλαυτίαν! Ἐρρίψεν εἰς τὴν πλάστιγγα τὴν ζωὴν καὶ τὴν ὑπαρξίν, καὶ τὸ νὰ μὴ ἀποθάνω μέχρι τοῦ νῦν, μολονότι πολλὰ νοσήσας, ὡς δῶρημα τοῦ Θεοῦ. Εἰς αὐτὸ βλέπων μὲ ἀπορούντα, Δὲν ἀνέγνωσες ποτὲ, μὲ λέγει, τὴν Γραφήν; Ναι, τὸν ἀπεκρίθην, ἐπειδὴ μετέφρασα μίαν Κατήχησιν, εἰς τὴν ὁποίαν συνήθροισα τὰ ὠραιότερα ῥητὰ τῆς Γραφῆς. Μεταξὺ αὐτῶν, μὲ λέγει, πρέπει νὰ εὗρηκας καὶ τὸ Ἐν αὐτῷ γὰρ ζῶμεν, καὶ κινούμεθα, καὶ ἐσμέν. Ἀλλὰ τί κακὸν μου καιρὸν ἤθελα, πρωτοφάλτα, νὰ τὸν ἐνθυμίσω τὴν κατήχησιν; Ἀρπάζει ἐν ἀντίτυπον (δὲν ἐξεύρω ποῦ τὸ ἦυρεν εὐθὺς), καὶ τὸ ρίπτει εἰς τὴν πλάστιγγα, ὡς δῶρημα Θεοῦ καὶ αὐτό. Εἰζήτησα νὰ ἐναντιωθῶ, προφασιζόμενος τοὺς μόχθους τῆς μεταφράσεως, καὶ σπουδάζων νὰ δείξω ἀληθῶς ὅτι εἶναι πόνημα ἰδικόν μου, καὶ ὄχι δῶρημα ἄλλου· καὶ αὐτὸς μὲ ἀπεστόμωσε μὲ τὸ Χωρὶς αὐτοῦ δυνάμεθα ποιεῖν οὐδὲν· καὶ μὲ τὸ Πᾶν δῶρημα τέλειον ἄνωθεν ἐστὶ καταβαῖνον· καὶ μὲ τὸ Τὸ θέλειν καὶ τὸ ἐνεργεῖν ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστίν· καὶ μὲ ἄλλους μυρίους τόπους τῆς Παλαιᾶς καὶ Νέας Διαθήκης. Ἐθαύμασα, φίλε μου, πόσον ἦτο δυνατὸς ἐν ταῖς Γραφαῖς ὁ ἄγγελος, καὶ ποῦ ἀνέγνωσε τὴν Γραφήν, μὴ ὄντων (καθὼς ἐξεύρεις) ἐν οὐρανοῖς μήτε βιβλίων, μήτε τυπογράφων. Ἀνέβασεν ἔπειτα εἰς τὴν πλάστιγγα τοὺς μακαρίτας γονεῖς μου, μὲ πᾶσαν αὐτῶν τὴν προθυμίαν νὰ μὲ προξενήσωσιν ὅλα τὰ μέσα τῆς σπουδῆς· ἀνέβασε τοὺς καλοὺς μου συγγενεῖς καὶ τοὺς εὐεργέτας μου, ὡς τοσαῦτα τοῦ Θεοῦ δωρήματα· ἡ πλάστιγγὲς ἤρχισε νὰ κινῆται· ἐγὼ ἔτρεμον ὄλος, ἐνθυμούμενος τὸ Οὐ δικαιωθήσεται ἐνώπιόν σου πᾶς ζῶν· ἀναβιβάζει, τέλος, τὸν Δόμινον Κευν. Εἰς αὐτὰ ὅλα δὲν εἶχόν τι νὰ ἐναντιωθῶ· ἔπειτα βλέπω τὴν λογιότητά σου πλησίον τοῦ ἀγγέλου, ἔτοιμον νὰ ἀναβῇ εἰς τὴν πλάστιγγα. Τότε ἀληθινὰ ἤρχισα νὰ φοβῶμαι, ὅτι ἔχω νὰ μείνω ἀναπολόγητος, μάλιστα βλέπων ὅτι διὰ τὸ ψύχος (ἐπειδὴ ἦτο χειμῶν) ἦσουν ἐνδεδυμένους, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν καταπεφορτισμένους μὲ δύο βαρυτάτας γούνας, καὶ εἶχες ἐπὶ κεφαλῆς σου καλουπάκιον, ὄχι ὡς τὰ σημερινὰ τῶν Χίων, ἀλλ' ὡς ἐκεῖνα τὰ παλαιὰ, ὡς ἐφόρει ὁ μακαρίτης Θεόδωρος ὁ Λακάνας, ὁ Χατζῆ Παντελής, καὶ ἄλλοι πρὸ τούτων. Οὐαί, ἔλεγον εἰς ἐμέ! Ἄν ἀναβῇ ὁ πρωτοφάλτης μὲ τοιαύτην σκευὴν, ἡ πλάστιγγὲς ἔχει νὰ κλίνῃ ἐξάπαντος,

Μὴν ἔχων τί ποιήσω, εἶπον τὸν ἄγγελον ὅτι δὲν στέργω νὰ σὲ ἀναβάσῃ οὕτως ἔχοντα ἐπὶ τῆς πλάστιγγος· καὶ αὐτὸς, αὐθέντα μου, χωρὶς νὰ χάσῃ καιρὸν, ἤρχισε νὰ σὲ ἐκδύνη ἐν πρὸς ἐν τῶν ἐνδυμάτων σου, ἀρχόμενος ἀπὸ τοῦ μπινισίου, καὶ καταντῶν εἰς τὸν χιτῶνα, εἰς τρόπον ὥστε σὲ ἀφῆκε γυμνὸν, παντάγυμνον, ὡς ἐξῆλθες ἐκ κοιλίας μητρός σου, καὶ ὡς ἀπελεύσῃ εἰς τὴν κοινήν ἡμῶν μητέρα τὴν γῆν. Μὲ ὄλην τὴν ἀπορίαν εἰς τὴν ὁποίαν εὐρισκόμην, μὲ ἦτον ἀδύνατον νὰ κρατήσω τὸν γέλωτα ὄχι μόνον διὰ τὴν γυμνότητα εἰς τὴν ὁποίαν σὲ ἔβλεπον, ἀλλὰ προσέτι καὶ διὰ τὴν ἀγανάκτησιν τὴν ὁποίαν εἶχες, καὶ τὰς ἀρὰς τὰς ὁποίας ἐξέχεες κατ' ἐμοῦ ἐξ αἰτίας τοῦ ψύχους. Τέλος πάντων, σὲ ἀνεβίβασε, τζίπ τζιμπλάκην, εἰς τὴν πλάστιγγα κατὰ τὴν θάλησίν μου· ἀλλὰ τί τὸ ὄφελος; μ' ὄλον τοῦτο, ἡ τρυτάνη ἐκλινε πρὸς τὸ ἔδαφος. Καὶ ὁ ἄγγελος, θέλων νὰ μὲ κατασχύνῃ περισσότερον, 'Αὐτὰ,' μὲ λέγει, 'ὅσα συνεφόρησα εἰς τὴν πλάστιγγα, δὲν εἶναι οὔτε τὸ ἑκατοστημόριον ἐκ πάντων, ὅσα σὲ εὐεργέτησεν ἡ Πρόνοια, καὶ ὁμως ὑπερβαίνουν ὅσα κακὰ ἐδοκίμασας. Γενοῦ λοιπὸν εὐγνωμονέστερος, καὶ ἐνθυμοῦ πάντοτε τὸ 'Τί ἀνταποδώσω τῷ Κυρίῳ περὶ πάντων ὧν ἔδωκέ μοι;' Καὶ τοῦτα τὰ λόγια ἦσαν τοῦ ἐνυπνίου τὸ ἐπιμύδιον. Ἐπειτα ἀνέπτη πάλιν εἰς τοὺς οὐρανοὺς μὲ τοσαύτην ταχύτητα, ὥστε, ἂν δὲν σὲ ἤρπαζον ἀπὸ τὸν πόδα, διὰ νὰ σὲ ἐκβάλω ἀπὸ τὴν πλάστιγγα, ἤθελε βέβαια σὲ συναναβιβάσειν μαζῇ του, καὶ Κύριος οἶδεν, ἂν ἐκατέβαινες πλέον. Αὐτὸ τὸ ἔκαμα ὄχι φρονήσας τὴν εἰς οὐρανοὺς ἀνοδὸν σου, ἡ ὁποία ἤθελε βέβαια σὲ ἀξιώσειν μὲ τὸν Ἐνώχ καὶ τὸν Ἡλίαν, μὲ προσθήκην νέας ἑορτῆς εἰς τὸ μνηολόγιον· ἀλλ' ἀπορῶν τί ἔμελλα νὰ γενῶ χωρὶς τῆς λογιότητός σου. Ζῆσι λοιπὸν εὐδαιμόνως, καὶ μένε ἀκόμη ἐπὶ τῆς γῆς καὶ διὰ τὴν οἰκογένειάν σου, καὶ διὰ τὸν φίλον σου.

ΤΑ ΥΠΟΓΕΙΑ ΚΟΙΜΗΤΗΡΙΑ ΤΩΝ ΠΑΡΙΣΙΩΝ.

Ἡ ΠΟΛΙΣ τῶν Παρισίων κατὰ μέγα μέρος εἶναι ὑπεσκαμμένη· ὅτε πρῶτον ἐκτίζετο, ἐλαμβάνοντο αἱ πέτραι ἐξ ὑπογείων λιθοτομιῶν εἰς τὰ περίχωρα· καθόσον δὲ ἤξανε, ὠκοδομοῦντο τὰ προάστεια ἀνωθεν τῶν λιθοτομιῶν αὐτῶν, ὥστε πᾶν τὸ ἐπέκεινα τῶν ἀρχαίων ὀρίων στερεῖται, τρόπον τινὰ, ἀπὸ θεμέλια. Στῆλαι ἀνηγέρθησαν εἰς πλεῖστα μέρη διὰ νὰ ὑποβαστάζωσι τὸ βάρος τῶν οἰκῶν. Ἡ κυριώτερα εἰσοδος εἶναι πλησίον Barrière St. Jacques, ὅθεν καταβαίνει τις διὰ βαθμίδων 160 πήχεις κατὰ κάθετον. Εἰσερχόμενος, εὐρίσκει τὴν ὁδὸν στενὴν εἰς ἀρκετὸν διάστημα· ἀλλὰ μετέπειτα ἐμβαίνει εἰς πλατυτέρας, εὐρυχώρους ἀγυῖας, μὲ ὀνόματα σημειωμένας, ὡς εἰς τὴν ὑπεράνω πόλιν, καὶ μ' ἀγγελίας καὶ γραμματῖα τοιχοκολλημένα, ὥστε φαίνεται, τρόπον τινὰ, ὡς μεγαλόπολις καταπομένη ἐνδον τῆς γῆς. Ἐν γένει τὸ τῆς ὀροφῆς ὕψος εἶναι ὡς δέκα

ποδῶν· ἀλλ' εἰς τινὰ μέρη ὄχι ὀλιγώτερον παρὰ τριάκοντα καὶ τεσσαράκοντα. Ἰπὸ τοὺς οἴκους καὶ πολλὰς τῶν ὁδῶν φαίνεται ἡ στέγη ἀρκετὰ ἠσφαλισμένη διὰ μεγίστων πετρῶν μὲ λάσπην ἐκτισμένων· εἰς ἄλλα δὲ μέρη, ὅπου εὐρίσκονται ἀνωθεν ἀγροὶ μόνον ἢ κῆποι, εἶναι ὅλως ἀνυποστήρικτος δι' ἀρκετὸν διάστημα. Μετὰ περίπατον δύο μιλίων, ἔφθανε ὁ τὰ ὑπόγεια ταῦτα ἐπισκεπτόμενος εἰς αἰθουσαν λελατομημένην ἐκ πέτρας, καὶ τοποθετημένην, ὡς ἐλέγετο, καθ' αὐτὸ ὑπὸ τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Ἁγ. Ἰακώβου· ἐφωτίζετο δὲ κατὰ καιροὺς, καὶ περιελάμβανε παραστάσεις ὄχυρωμάτων, μὲ κανόνια ἔτοιμα νὰ συρῶσι, κτλ. Ἡ διὰ τῶν ὑπογείων ὁμως πορεία εἶναι ὀχληροτάτη, καὶ πολλάκις ὁ ὕγρὸς καὶ ψυχρὸς ἀὴρ ἐπιφέρει ἀποτελέσματα νοσώδη. Ἡ θερμοκρασία ὡς ἐπιτοπλεῖστον εἶναι ψυχροτέρα παρ' ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς, ἐκτὸς εἰς δυνατοὺς πάγους, ὅποτε λέγεται ὅτι τὸ πρᾶγμα ἔχει ἀλλέως. Εἰς τινὰς τῶν χαμηλοτέρων διόδων καὶ σπηλαίων, καὶ εἰς τὴν κατάβασιν, ὑποφέρει τις δύσπνοιαν. Πρὸ πολλοῦ δὲν ὑπάρχουν εἰμὴ δύο εἰσοδοὶ εἰς τὰς λιθοτομίας ταύτας, καθότι ἐκρίθη ἀναγκαῖον νὰ κλεισθῶσιν αἱ λοιπαί, ἐπειδὴ συμμορία ληστῶν, κατοικοῦσα πρότερον ἐντὸς αὐτῶν, παρηνώχλει τοὺς Παρισίους. Καὶ αἱ δύο ὁμως αὐταὶ ἐκλείσθησαν ἐσχάτως πρὸς τὸ δημόσιον, ἐπὶ λόγῳ κινδύνου, καὶ δυσκόλως συγχωρεῖται τις νὰ εἰσέλθῃ. Οἱ πλεῖστοι λοιπὸν ἐκ τῶν περιγητῶν ἀνάγκη πᾶσα νὰ εὐχαριστῶνται μὲ ψιλὴν περιγραφὴν τῶν διαβοητῶν τούτων σπηλαίων, καὶ νὰ παρηγορῶνται στοχαζόμενοι ὅτι ἀποφεύγουν παντοίους ρευματισμοὺς καὶ βῆχας, τοὺς ὁποίους βέβαια ἤθελαν φέρειν μεθ' ἑαυτῶν ἀπὸ τὰς τοῦ γύψου σκοτεινὰς κοίτας.

Τὰ ὑπόγεια ταῦτα περιέχουν ὅλα τῆς ἀνθρωπότητος τὰ ὀρατὰ λείψανα, ὅσα κατὰ χιλίους σχεδὸν χρόνους ἐπλήρουν τὰ τῶν Παρισίων νεκροταφεῖα. Τὸ 1788 μετεφέρθησαν ἐκ τῶν κοιμητηρίων· ἐσχόπευε δὲ ὁ ἐφορεύων ἀστυνόμος νὰ τεθῶσι τὰ κόκκαλα ταῦτα εἰς κανονικὰς ἀράδας, μ' ἐπιγραφὰς ἀρμοδίους, αἵτινες νὰ χρησιμεύωσιν ὡς μαθήματα εἰς τοὺς ζῶντας. Τὰ κρανία, ἐκ τῶν ὁποίων ὑπάρχουν ὑπὲρ τὰ δύο ἑκατομμύρια, εἶναι διατεταγμένα ὁμοῦ μὲ τὰ ὀστά τῶν βραχιόνων καὶ μηρῶν εἰς τρόπον ἀλλόκοτον ἐνταυτῷ καὶ φρικώδη. Πολλὰ τούτων ἀνήκουν εἰς τὰ θύματα τῆς πολιτικῆς μεταβολῆς· οἱ νεκροὶ τῆς 10ης Αὐγούστου, καὶ οἱ τῆς 2ας καὶ 3ης Σεπτεμβρίου, 1792, εἶναι αὐτοῦ ἀποτεθειμένοι εἰς χωριστὰς διαιρέσεις. Τὰ διάφορα μέρη τῶν ὑπογείων εἶναι ὀνομασμένα μὲ ἀλλόκοτόν τινα ἀσυμφωνίαν, κατὰ τὸ νόημα τῆς ἐκεῖ τεθειμένης ἐπιγραφῆς, ἢ ἐκ τοῦ ὀνόματος τοῦ αὐτὴν συγγράψαντος. Ὁ Βιργίλιος, Ὁβίδιος, καὶ Ἀνακρέων, ἔχουν ἕκαστος τὰς κρύπτας αὐτῶν, ὡς καὶ οἱ προφῆται Ἰερεμίας καὶ Ἰεζεκιήλ· ὁ θρησκευτικὸς Ἄγγλος ποιητὴς Ἐρβειος, ὁ Λατῖνος Ὁράτιος, ὁ Μαλέρβης, καὶ ὁ Ρουσσῶς, εὐρίσκονται συμπεφυρμένοι. Μεταξὺ τῶν κοσμημάτων εἶναι πηγῆ, εἰς τὴν ὁποίαν τέσσαρες ἰχθύες χρυσοῖ ἦσαν καὶ εἶναι

ἴσως ἀκόμη φυλακισμένοι. Τὸ 1810 ἐβελτιώθησαν πολὺ τὰ ὑπόγεια ταῦτα ὑπὸ τὴν φροντίδα τοῦ κυρίου de Thury, ὅστις ἐφραξε τὴν εἰσοδὸν τοῦ ὕδατος, τοῦ στραγγίζοντος διὰ τῆς στέγης, — ἔκαμε στοὰς διὰ τῶν κοκκάλων, τὰ ὁποῖα εἰς τινὰ μέρη ἦσαν ὑπὲρ τοὺς τεσσαράκοντα πήχεις χονδρὰ, — ἐπρόβλεψε κυκλοφορίαν τοῦ ἀέρος διὰ τῶν λαιμῶν βωκαλίων, — ἀπήγαγε τὸ ὕδωρ μὲ διώρυγας, — κατεσκευάσθη βαθμίδα ἐκ τοῦ κατωτέρου εἰς τὸ ἀνώτερον ἐξόρυγμα, — ὠκοδόμησε στήλας εἰς ὑποστήριξιν τῶν ἐπικινδύνων τῆς στέγης μερῶν, — καὶ, εἰς βραχυλογίαν, ἦτον ὁ μέγας καινουργητῆς τοῦ τόπου, ὅστις ἔκτοτε ὀλίγην ἔλαβεν ἐπιμέλειαν.

Μεταξὺ τῶν πολλῶν ἐπιγραφῶν, τῶν ἐκ τῆς Γραφῆς ἢ ἐκ ποιημάτων ἐπαρμένων, ὑπάρχει μία ἀξιοσημεῖωτος ἄνωθεν τῆς πηγῆς, ἣτις ἀνεκαλύφθη πρῶτον ὑπὸ τῶν ἐργατῶν, πρὸς χρῆσιν τῶν ὁποίων ἡ δεξαμενὴ κατεσκευάσθη. Ἐκλήθη δὲ καταρχὰς Πηγὴ τῆς Ἀθήνης, καὶ ἐπεγράφησαν εἰς αὐτὴν τρεῖς στίχοι τοῦ Βιργιλίου. Ἄλλ' ἡ ἐπιγραφή αὕτη μετηλλάχθη ἔκτοτε δι' ἐν τῶν προσφυστέρων ἀπὸ τὰ εἰς τὴν Γραφήν ῥητά. — Πᾶς ὁ πίνων ἐκ τοῦ ὕδατος τούτου διψήσει πάλιν· ὅς δ' ἂν πῖνῃ ἐκ τοῦ ὕδατος, οὐ ἐγὼ δώσω αὐτῷ, οὐ μὴ διψήσει εἰς τὸν αἰῶνα· ἀλλὰ τὸ ὕδωρ, ὃ δώσω αὐτῷ, γενήσεται ἐν αὐτῷ πηγὴ ὕδατος, ἀλλομένου εἰς ζωὴν αἰώνιον.

Δύναται τις νὰ εἴπῃ ὅτι ὅλα τὰ ἔθνη, ἀκόμη καὶ τὰ πλέον ἄγρια, δεικνύουν ἰσχυρὸν καὶ τρυφερὸν αἰσθημα πρὸς τὰ λείψανα τῶν νεκρῶν. Ἐπισκεπτόμενός τις τὰ ἤδη περιγραφέντα ὑπόγεια κοιμητήρια τῶν Παρισίων, εἶναι τῶν ἀδυνάτων νὰ μὴ θαυμάσῃ τὴν εὐλάβειαν, ἡ ὁποία ἐσύστησε τοιοῦτον ἐκτεταμένον τόπον ταφῆς, καὶ διετήρησεν αὐτὸν ἀπαραβίαστον καὶ ἅγιον ἀναμέσον τοσούτων πολιτικῶν ταραχῶν, μ' ὅλον τὸ τῆς ὕβρεως πρὸς τὰ ἱερά καὶ περιφρονήσεως ἐκεῖνο πνεῦμα, τὸ ὁποῖον θέλει μείνειν ὄνειδος ἀτελεύτητον τῆς πρώτης Γαλλικῆς μεταβολῆς, καὶ τῶν μετ' αὐτὴν χρόνων. Τὰ ἐπιτάφια καὶ αἱ ἐπιγραφαὶ εἰς τὰ κοιμητήρια τῆς Γαλλίας δεικνύουν μὲν πολλάκις κουφόνοιαν ὡς πρὸς τὰ τοῦ θανάτου· ἀλλὰ δὲν δύναται τις εὐλόγως νὰ κατηγορήσῃ τοὺς Γάλλους ὡς ἐλλειπεῖς ἀπὸ σέβας ἢ ἀγάπην εἰς τὰ θνητὰ λείψανα τῶν μεγάλων ἀνδρῶν, τῶν φίλων, ἢ συγγενῶν των.

Καὶ ἄλλη σκέψις, ἔτι μᾶλλον ἀξιόλογος, ἀναγκαίως κυριεῖ τὸ πνεῦμα τοῦ περνῶντος ἀπὸ τοὺς κρανιοτοίχους τῆς ὑπογείου ταύτης τῶν Παρισίων νεκροπόλεως. Τὰ φοβερά καὶ ἄγρια τοῦ θανάτου πρόσωπα δὲν ἐμποροῦν νὰ μὴ μας ἐνθυμίσωσιν ὁποῖον στιγμιαῖον διάστημα εἶναι ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου μεταξὺ τῆς αἰωνιότητος τοῦ παρελθόντος καὶ τοῦ μέλλοντος. Ποία τάχα εἶναι τῶρα ἡ μονὴ τῶν πνευμάτων, ὅσα ἐνεψύχοναν ποτὲ τὰ κρανία ταῦτα καὶ σκελετὰ, ἢ ποῖος μέλλει νὰ ἦναι ὁ ἡμέτερος διορισμὸς μετὰ θάνατον, ἐμποροῦμεν νὰ μαντεύωμεν ὅσον θέλομεν, καὶ νὰ μαντεύωμεν εἰς μάτην, καθότι ἡ γνῶσις αὕτη εἶναι κεκρυμμένη ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον. Πρὸ χιλιετηρίδων συζητοῦν οἱ φιλόσοφοι ἐν ἡ

ψυχὴ ζῆ ἢ ὄχι μετὰ τὸ σῶμα· ἢ δ' ἐκβασίς εἶναι, ὅτι ἡ φιλοσοφία δὲν δύναται νὰ μᾶς δώσῃ βέβαιά τινα περὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης φῶτα. Ἡ θρησκεία μᾶς παριστάνει τὰς ἰσχυροτάτας ἐλπίδας, ὅτι ὁ τάφος δὲν εἶναι ἡ τελευταία μας κατοικία, καὶ ὅτι εἴμεθα προωρισμένοι εἰς ὑψηλοτέραν σφαιρὰν παρ' ἐπιγείους ἢ ὑπογείους τάφους. Ἐὰν λοιπὸν εἰς τὸ διάστημα τῆς ζωῆς ἔχωμεν μεγάλην ἀνάγκην ἐλπίδος νὰ μᾶς ὑποστηρίξῃ καὶ εὐφραίνῃ ὡς πρὸς τὰ κοσμικὰ, (καὶ ποῖος δὲν ἠσθάνθη τοιαύτην ἀνάγκην;) πόσον πρέπει νὰ ἦναι πολυτιμότεραι αἱ περὶ μελλούσης ζωῆς παραμυθητικαὶ ἐλπίδες, τὰς ὁποίας ἡ θρησκεία μόνη δύναται νὰ μᾶς χορηγήσῃ;

Η ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΙΣ.

Τὴν σημερινὴν μητρόπολιν τῆς Ῥωσικῆς αὐτοκρατορίας, νῦν περιέχουσαν ὑπὲρ τὰς 350,000 κατοίκων, ἐθεμελίωσεν ὁ Μέγας Πέτρος τὸ 1703, αὐτὸς ἀνεγείρας ἰδιοχείρως τὴν πρώτην καλύβην, ἣτις ἀκόμη φυλάσσεται εἰς θεωρίαν τῶν περιέργων. Ἡ πρώτη πλινθίνη κατοικία ἐκτίσθη τὸ 1710· τὸ δὲ 1712 μετώκησεν ὁ αὐτοκράτωρ ἀπὸ τὴν Μόσχαν εἰς τὴν νέαν πόλιν, κληθεῖσαν Ἀγ. Πετρούπολιν ἀπὸ τὸνομα τοῦ τὸν αὐτοκράτορα προστατεύοντος Ἀγ. Πέτρου.

Εἰς τὴν βασιλεύουσαν ταύτην προσέρχεται τις δι' ἐρήμου καὶ ἄγριας χώρας. Εἰς τὰ πέριξ δὲν εὐρίσκονται οὐδ' ἐπαύλεις οὐδὲ κῆποι προμηνύοντες τὸν εἰς μεγαλόπολιν προσεγγισμὸν, καὶ τὰ κωδωνοστάσια δὲν εἶναι ἀρκετὰ ὑψηλὰ, ὥστε νὰ βλέπωνται μακρόθεν. Ἐμβαίνει δὲ τις ἀπὸ ξύλινον περίφραγμα, καὶ δι' ἐν μίλιον διατρέχει ὁδὸν μικρῶν ξυλίνων οἰκῶν. Στρέφας γωνίαν τινὰ, εὐρίσκεται ἀμέσως ἐπὶ γεφύρας ἄνωθεν τοῦ κυανοχρόου Νεῦα, ἔχων ἔμπροσθεν αὐτοῦ τὸ Ναυαρχεῖον, τὸ χειμερινὸν παλάτιον τοῦ Αὐτοκράτορος, τὸ Ἐρημιτήριον, τὸ Μαρμάρινον Παλάτιον, καὶ σειρὰν τινὰ μεγαλοπρεπῶν οἰκοδομημάτων ἐπὶ τῆς λιθίνου προκυμαίας (μόλου). Τὸ πρόσωπον τοῦτο, τὸ ἀπέναντι φρούριον, αἱ πλωταὶ γέφυραι, καὶ οἱ θερινοὶ κῆποι, σιδηρᾶς κιγκλίδας ἔχοντες ἔμπροσθεν μὲ ἀστραπτούσας κορυφὰς, συγκροτοῦν τὸ πλέον ἀξιοπαρατήρητον θέαμα. Δὲν βλέπει τις πούποτε ῥυπαρὰς στενωποὺς, οὐδ' εὐτελεῖς καλύβας. Ἐπειδὴ ὅλος ὁ τόπος εἶναι τοῦ αὐτοκράτορος ἢ τῶν εὐγενῶν, τὰ πτωχότερα κτίρια, τὰ εἰς ἄλλας Εὐρωπαϊκὰς πόλεις παρατηρούμενα, φαίνονται σπανίως· ἐπικρατεῖ δὲ, καθὼς καὶ ἀλλαχοῦ τῆς Εὐρώπης, ἡ συνήθεια τοῦ ἐνοικιάζειν εἰς τοὺς πενεστέρους τὰ ὑπόγεια τῶν μεγάλων κατοικιῶν.

Οἱ πλείότεροι τῶν πρωτοκτίστων οἰκῶν ἔγιναν χρόνου ἢ πυρὸς παρανάλωμα, καὶ εἰς οὐδεμίαν τῶν σημαντικῶν ὁδῶν συγχωρεῖται τις τῶρα νὰ κτίσῃ ἀπὸ ξύλου. Ἡ συνήθεια ὕλη εἶναι πλίνθος, καλῶς κεκονιαμένη· ἐπειδὴ δὲ ὑποχρεοῦνται οἱ ἰδιοκτῆται νὰ ἀνανεώσωσι κατ' ἔτος τὸ ἐξωθεν κονίαμα, φαίνονται τὰ κτίρια πάν-

τοτε νέα. Οί νεώτεροι τῶν οἰκῶν εἶναι κτισμένοι ἐπὶ πασσάλων διὰ τὸ ἐλαῶδες τῆς γῆς, ὡς εἰς τὴν Βενετίαν καὶ Ὀλλανδίαν. Εἶναι δὲ ὑψηλοὶ, καὶ γενικῶς εὐμορφοί, μὲ στέγας σχεδὸν ἐπιπέδους, ἐσκεπασμένας μὲ σιδήρον, κόκκινον ἢ πράσινον βεβαμμένον. Ἄπαντες εἶναι ἠριθμημένοι, καὶ τὸνομα τοῦ ἰδιοκτῆτου ὑπάρχει ἐπὶ ἐκάστης θύρας. Ἐὰ καταγῆς πατώματα χρησιμεύουν ἐν γένει ὡς ἐργαστήρια, οἰκογένειαι δὲ κατοικοῦν τὸ πρῶτον καὶ δεύτερον πάτωμα. Οἱ ἱαλοὶ τῶν παραθύρων εἶναι πολλάκις ἐξ πόδας μακροὶ καὶ τέσσαρας πλατεῖς, ὥστε καθεὶς φαίνεται ὡς χωριστὸν παράθυρον. Αἱ ὁδοὶ εἶναι ευθεταί, πλατεῖαι, καὶ μακραί, διακόπτουσαι ἀλλήλας ὀρθογωνίως, αἱ δὲ μεγαλήτεραι ἔχουν περιχέλια διὰ πεζοῦς διαβάτας—βελτίωσις εἰσαχθεῖσα μετὰ τὴν εἰς Ἀγγλίαν ἐπίσκεψιν τοῦ Ἀλεξάνδρου. Εἰς τὴν γωνίαν ἐκάστης ὁδοῦ κάθεται εἰς ἀστυνόμος. Τρεῖς μεγάλαι, καὶ διάφοροι μικρότεροι διώρυγες, πλουτισμένοι ἀπὸ γεφύρας ἐκ σιδήρου καὶ κοκκωτοῦ λίθου, εὐκολύνουν τὴν μεταξὺ τῶν διαφόρων μερῶν τῆς πόλεως συγκοινωνίαν, τῆς ὁποίας ἡ περιφέρεια, ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν ὀχθῶν τοῦ Νεῦα, εἶναι σχεδὸν εἴκοσι μιλίων, ἂν καὶ μόλις ἐν τέταρτον τοῦ ἐμβαδὸν τούτου ἦναι σκεπασμένον ἀπὸ κτίρια.

Ἐὰ ὕδατα τοῦ Νεῦα εἶναι ὄλως κυανᾶ καὶ διαφανῆ, ἀντανακλῶσι δὲ τὴν μακρὰν σειρὰν τῶν ἐπὶ τῶν ὀχθῶν Ἑλληνικῶν κίωνων. Εἰς τὸ ἀνοικτότερον μέρος, ἔχει τριῶν τετάρτων τοῦ μιλίου πλάτος, ἀρκετὸν δὲ βάθος διὰ μεγάλα πλοῖα ἴσφαλός τις ὁμοίως κατὰ τὸ στόμιον ἐμποδίζει πλοῖα ἔλκοντα ὑπὲρ τοὺς ἐπτὰ πόδας νὰ ἀναβῶσιν ὑψηλότερα. Ἐκ τοῦ ἐνὸς μέρους εἶναι ἢ ἀπὸ λίθου κοκκωτοῦ προκυμαία, δέκα πόδας ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῶν ὑδάτων, καὶ δύο ἡμισυ μίλια μακρά. Πλησίον τῆς Γεφύρας τοῦ Ἰσαῆκ, εἰς τὸ κέντρον τῆς πόλεως, εὐρίσκειται ὁ περίφημος ὀρειχάλκινος ἔφιππος ἀνδριάς τοῦ Μεγάλου Πέτρου, ζυγίζων δεκαεξ ἑτάτους, ἐπιστηριζόμενος δὲ εἰς κομμάτιον κοκκωτῆς πέτρας σχεδὸν 1500 τόνων, ὃν ὁ μέγιστος μονόλιθος ἀφ' ὅσους ἐκίνησέ ποτε ἢ τέχνη. Αἱ τρεῖς κυριώτεροι ὁδοὶ ἐξέρχονται ἀπὸ τὴν πλατεῖαν τοῦ Ναυαρχείου, ὡς ἀπὸ κοινὸν κέντρον, ὁμοίως μὲ τὰς ῥάβδους ῥιπιδίου. Ἡ ἄραιότερα ἔχει 180 ποδῶν πλάτος, πλῆρον δὲ παρὰ δύο Ἀγγλικῶν μιλίων μῆκος. Αἱ κατοικίαι εἶναι ἀπὸ πλίνθον κεκοιμημένην, καὶ τὰ ἐργαστήρια καλά. Εἰς τὸ κέντρον τῆς ὁδοῦ ταύτης ἱσταται ἐκκλησία μεγαλοπρεπῆς, ἣτις ὠκοδομεῖτο δέκα χρόνους, ὁμοιάζει δὲ τὴν τοῦ ἁγίου Πέτρου ὡς πρὸς τὸ σχέδιον τοῦ ἐνδοτέρου. Περιέχει τὰ μνημεῖα τοῦ Μορώ καὶ Κουτουσόφ.

Ἐὰ ἀνακτόρια εἶναι τόσον πολυάριθμα, ὥστε δικαίως ἐμπορεῖ τις νὰ ὀνομάσῃ τὴν Πετρούπολιν 'πόλιν παλατίων.' Τὸ Μαρμαρίνον Παλάτιον, τὸ Ἐρημιτήριον, καὶ τὸ Χειμερινὸν Παλάτιον, εὐρίσκονται ἐπὶ τῆς προκυμαίας τοῦ Νεῦα, εἰς τὴν αὐτὴν γραμμὴν μὲ τὸ πρόσωπον τοῦ Ναυαρχείου· τὸ τοῦ Μεγάλου Δουκὸς Μιχαήλ εὐρίσκειται εἰς τὸ ἐνδοτέρου τῆς πόλεως· ἄλλα δὲ

διάφορα ἐξω αὐτῆς. Τὸ Ἐρημιτήριον ἦτον ἡ κατοικία τῆς Αυτοκρατορίσσης Αἰκατερίνης, καὶ περιέχει πολυτίμων ζωγραφικῶν συνάθροισμα. Τὸ Χειμερινὸν Παλάτιον ἦτο, πρὶν καὶ, τὸ μεγαλήτερον ἀνακτόριον εἰς τὴν Εὐρώπην, κρατοῦν περιοχὴν 45,000 τετραγωνικῶν ὑαρδῶν, καὶ χωρητικὸν ὡς χιλίων κατοίκων. Ἡ εἰς τὸ παλάτιον τοῦτο μεγάλη αἴθουσα τοῦ Ἀγ. Γεωργίου ἦτον 140 πόδας μακρά, 60 δὲ πλατεῖα, περικυκλωμένη ὑπὸ τεσσαράκοντα μαρμαρίνων κίωνων εἰς διπλᾶς ἰσάδας.

Τὸ Νομισματοκοπεῖον εἶναι ἄριστα διωργανισμένον, ἔχον Ἀγγλικὰς μηχανὰς καὶ Ἀγγλοὺς ἐπιστάτας. Τὸ κοινὸν νόμισμα εἶναι τὸ ρούβλιον, διαιρούμενον εἰς 100 χάλκινα κοπέκια· ὑπάρχουν δύο εἰδῶν ρούβλια, τὸ χάρτινον καὶ τὸ ἀργυροῦν· ἀρχικῶς τὸ ἐν παρίστανε τὸ ἄλλο, ἐσχάτως ὁμοίως ὠλιγοστεύθη ἢ τιμὴ τοῦ χαρτίνου, ὥστε τὸ ἀργυροῦν ἔχει τετραπλασίαν σχεδὸν ἀξίαν. Νόμισμα ἀπὸ πλατίναν ἐκόπη προσέτι εἰς τὸ νομισματοκοπεῖον τοῦτο. Μεταξὺ τῶν ἄλλων ἀξιολόγων δημοσίων οἰκοδομημάτων εἶναι τὸ Πανεπιστήμιον, τὸ Μουσεῖον τῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν, ἡ φυλακὴ, τὸ καταφύγιον τῶν ἐνδεῶν, τὸ ἐργοστάσιον τῶν βαμβακερῶν χειροτεχνημάτων, ἐνασχολοῦν 2000 ἄνδρας καὶ γυναῖκας καὶ 800 εὐρημένα τέκνα, καὶ τὰ ἐργοστάσια τῶν φαρφουρίων, τοῦ ὑάλου, καὶ τοῦ σιδήρου.

Αἱ κατοικίαι τοῦ ἐργατικῶν πλήθους εἶναι ὡς ἐπιτοπλεῖστον ἀπὸ ξύλον, μὲ προεχούσας ὀροφὰς, μικρὰ παράθυρα, καὶ στενὰ ἐξώστεγα. Τὸ κυριώτερον σκεῦος εἰς ὄλας εἶναι ἡ Θέρμαστρα· τὸν χειμῶνα πᾶς οἶκος ἔχει διπλᾶ ἢ καὶ τριπλᾶ ὑαλοπαράθυρα, πρὸς ἀποκλεισμὸν τοῦ ἐξωτερικοῦ ἀέρος, ὥστε, ὅση καὶ ἂν ἦναι ἡ δριμύτης τοῦ καιροῦ, εἰς τὸν οἶκον ὑπάρχει περισσὴ θερμότης.

Ἡ νῆσος Κρόνσταδτ, ὁ ναύσταθμος τῶν Ῥωσικῶν πλοίων τοῦ πολέμου, κεῖται εἰς τὸ στόμιον τοῦ Νεῦα, εἴκοσι μίλια ἐκ τῆς Πετρούπολεως. Περί τὰς 15,000 ναυτῶν διατηρεῖ ἐνταῦθα ἡ κυβέρνησις, γυμναζομένους νὰ ἐνεργῶσιν ὡς σῶμα θαλάσσιον κατὰ τοῦ ἐχθροῦ. Ναυπηγοῦνται δὲ ὄλα τὰ μεγάλα πλοῖα εἰς τὴν Πετρούπολιν, ἐκ τῆς ὁποίας μεταφέρονται εἰς τὴν Κρόνσταδτ μέσα εἰς κοίλας θήκας ξύλου, λεγομένας καμήλους, αἵτινες εἶναι κατεσκευασμένα εἰς τρόπον, ὥστε νὰ σπώνωσι τὸ σκάφος τοῦ πλοίου, καὶ νὰ περνῶσιν αὐτὸ ἀνωθεν τῶν προσειρημένων ῥηχῶν.

Ἡ Πετρούπολις ἀπέχει 465 μίλια ἀπὸ τὴν Μόσχαν ἢ δὲ πορεῖα μὲ τὴν ταχυδρομικὴν ἄμαξαν ἀπαιτεῖ τέσσαρα ἡμερονύκτια. Διῆσχυρίσθησαν τινὲς, ὅτι ἐσφαλεν ὁ Μέγας Πέτρος ἐκλέξας τὴν θέσιν ταύτην τῆς νέας μητροπόλεως, ἐξ αἰτίας τῆς χαμηλῆς καὶ ἐλώδους γῆς, καὶ τοῦ πλήθους τῶν περιχειμένων νήσων, εἰς τὰς ὁποίας διαιρεῖ τὴν χώραν ὁ ποταμός. Ἄλλ' ὁ Μέγας Πέτρος, πληροφορημένος τὰ σημαντικὰ πολιτικὰ καὶ ἐμπορικὰ πλεονεκτήματα τῆς τοποθεσίας, ἔκρινε πᾶν τοιοῦτον ἐλάττωμα ὡς δευτερεῦον, καὶ ἐπεστηρίζετο εἰς τὴν ἀν-

θρωπίνην ἐπιτηδειότητα καὶ φιλοπονίαν διὰ νὰ ὑπερβῇ ὅποιασδήποτε τοπικὰς δυσκολίας τοῦ εἴδους αὐτοῦ. Κατὰ τοῦτο ἠκολούθησε τὸ παράδειγμα τῶν θεμελιωτῶν τῆς Βενετίας, καὶ ἤξευρεν ὅτι ὁμοία ἐστάθη ἡ ἀρχὴ τῶν τῆς Ὀλλανδίας μεγαλοπόλεων.

Βέβαια ἡ Πετρούπολις κάμνει ἐντύπωσιν εἰς τὸν περιηγητὴν ὡς μία τῶν μεγαλοπρεπεστέρων πόλεων τῆς Ευρώπης· διότι, ἂν καὶ οὔτε ἡ φύσις ἦναι ὡραία, οὔτε ἡ θέσις πεποικιλμένη, ὡς εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ Νεάπολιν, οὔτε αἱ ὁδοὶ ἢ τὰ ἐργαστήρια ὁμοία τῶν ἐν Λονδίνῳ καὶ Παρισίοις, μ' ὅλον τοῦτο ὑπερβαίνει ἄλλας πόλεις ὡς πρὸς τὸν ἀριθμὸν καὶ τὸ μέγεθος τῶν δημοσίων οἰκοδομῶν, τὸ ἀπανταχοῦ τολμηρὸν ὕψος τῆς ἀρχιτεκτονικῆς, καὶ τὴν παντελῆ ἔλλειψιν τῶν ἀθλίων ἐκείνων αὐλῶν καὶ στενωπῶν, αἵτινες εἰς ἄλλας πόλεις εἶναι τὰ σκοτεινὰ καὶ νοσώδη κατοικητήρια τῶν πτωχότερων κλάσεων. Εἶχε δίκαιον νεοφερμένος τις Γάλλος περιηγητὴς νὰ ἐρωτήσῃ ποῦ ἐκατοῖκει ὁ λαός; καθότι οὐδεμία μητρόπολις περιέχει κτίρια τόσον ἐκπληκτικὰ, οὔτε τόσους ἰδιωτῶν οἴκους, ἀμιλλωμένους καὶ μ' αὐτὰ τῆς Ῥώμης τὰ παλάτια.

ΚΡΟΪΣΟΣ, ΑΤΥΣ, ΚΑΙ ΑΔΡΑΣΤΟΣ.

Ο ΚΡΟΪΣΟΣ ἶδεν εἰς τὸν ὕπνον τοῦ ὄνειρον, τὸ ὁποῖον τὸν ἐφάνηκε τὴν ἀλήθειαν τῶν κακῶν, ὅσα ἐμελλαν ν' ἀκολουθήσωσιν εἰς τὸν υἱὸν του. Εἶχεν ὁ Κροῖσος δύο υἱούς, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ εἰς ἦτο βλαμμένος· καθότι ἦτο βουβός· ὁ δὲ ἄλλος ἦτο καθ' ὅλα πρῶτιστος ἀπὸ τοὺς συνηλικιώτας του· τὸ ὄνομά του δὲ ἦτον Ἄτυς. Αὐτὸν τὸν Ἄτυν, φανερώνει τὸ ὄνειρον εἰς τὸν Κροῖσον, ὅτι θέλει τὸν χάσειν, κτυπηθέντα ἀπὸ αἰχμὴν σιδηρᾶν. Ἀφοῦ ἐσηκώθη καὶ ἐσκέφθη καθ' ἑαυτὸν ὁ Κροῖσος, φοβηθεὶς τὸ ὄνειρον, νυμφεύει τὸν υἱὸν του. Ἐνῶ δὲ ὁ υἱὸς ἐσυνείδιζε νὰ ὑπαγαίνῃ εἰς τοὺς πολέμους, δὲν τὸν ἐστελλε πλέον πούποτε εἰς παρόμοιον πρᾶγμα. Ἀκόντια δὲ καὶ δοράτια, καὶ τὰ τοιαῦτα ὅλα, ὅσα μεταχειρίζονται οἱ ἄνθρωποι εἰς τὸν πόλεμον, τὰ ἐκβαλεν ἀπὸ τοὺς ἀνδρῶνας, καὶ τὰ ἐμάζευσεν εἰς θαλάμους, μήπως κἀνὲν ἀπεκεῖ, ὅπου ἐκρέμετο, πῆσῃ ἐπάνω εἰς τὸν υἱὸν του.

Ἐνῶ δὲ κατεγίνετο εἰς τὸν γάμον τοῦ υἱοῦ του, ἔρχεται εἰς τὰς Σάρδεϊς ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος εἶχε περιπέσειν εἰς συμφορὰν, καὶ δὲν ἦτο καθαρὸς κατὰ τὰς χεῖρας, Φρυξ κατὰ τὸ γένος, καὶ ἀπὸ τὴν βασιλικὴν οἰκογένειαν. Ἐμβὰς δὲ εἰς τὰ βασίλεια τοῦ Κροῖσου, τὸν παρεκάλει νὰ τὸν καθάρισῃ κατὰ τοὺς τοπικοὺς νόμους· καὶ ὁ Κροῖσος τὸν ἐκαθάρισεν. Ἀφοῦ ὁ Κροῖσος ἔκαμε τὰ νομικὰ τῆς καθάρσεως, ἠρώτα αὐτὸν πόθεν ἦτο, λέγων αὕτως· Ἄνθρωπε, τίς ὢν, καὶ ἀπὸ ποῖον μέρος τῆς Φρυγίας ἐλθὼν, κατέφυγες εἰς τὴν οἰκίαν μου; Ποῖον ἄνδρα ἢ γυναῖκα ἐφόνευσες; Ἐκεῖνος δὲ ἀπεκρίθη· Ἐγὼ εἶμαι, βασιλεῦ, υἱὸς τοῦ Γορδίου τοῦ Μίδου, ὀνομάζομαι δὲ Ἄδραστος· φονεύσας δὲ ἀδελφόν

μου τινὰ ἀκουσίως, ἦλθα ἐδῶ διωγμένος ἀπὸ τὸν πατέρα μου, καὶ στερημένος ὅλα. Ὁ δὲ Κροῖσος ἀπεκρίθη πρὸς αὐτὸν τὰ ἐξῆς· Εἶσαι ἀπόγονος ἀνδρῶν φίλων, καὶ ἦλθες εἰς φίλους· μένων λοιπὸν εἰς τὴν οἰκίαν μου, δὲν μέλλεις νὰ στερηθῆς τίποτε. Ὑποφέρων δὲ τὴν συμφορὰν ταύτην γενναίως, θέλεις ὠφεληθῆν τὰ μέγιστα. Ὁ Ἄδραστος λοιπὸν διέτριβεν εἰς τοῦ Κροῖσου.

Κατὰ τὸν ἴδιον δὲ τοῦτον καιρὸν, εἰς τὸν Ὀλυμπον τῆς Μυσίας ἐκβαίνει μεγαλώτατος ἀγριόχοιρος, ὁ ὁποῖος, καταβαίνων ἀπὸ τὸ βουνὸν τοῦτο, διέφθειρε τὰ ἔργα τῶν Μυσῶν. Μολονότι δὲ πολλάκις οἱ Μυσοὶ ἐκβῆκαν νὰ τὸν κυνηγήσωσι, δὲν τὸν ἔκαμναν κἀνὲν κακόν, μάλιστα δὲ ἐπάθαιναν ἀπ' αὐτόν· τέλος δὲ πάντων, ἐλθόντες εἰς τὸν Κροῖσον ἄνθρωποι ἀπὸ τοὺς Μυσοὺς, ἔλεγαν τὰ ἐξῆς· Βασιλεῦ, ἀνεφάνη εἰς τὴν χώραν μας μεγαλώτατος ἀγριόχοιρος, ὁ ὁποῖος διαφθείρει τὰ ἔργα μας· ἐκάμαμεν πάντα τρόπον νὰ τὸν φονεύσωμεν, πλὴν δὲν ἠμπορέσαμεν. Ἦώρα λοιπὸν σὲ παρακαλοῦμεν νὰ στείλῃς μαζῆ μετὰ τὸν υἱόν σου καὶ διαλεκτοὺς τινὰς νεανίας καὶ σκύλους, διὰ νὰ τὸν ἐξολοθρεύσωσιν ἀπὸ τὴν χώραν μας. Οἱ Λυδοὶ αὐτὰ ἐζήτουν. Ὁ δὲ Κροῖσος, ἐνθυμούμενος τοὺς λόγους τοῦ ὄνειρου, ἔλεγεν εἰς αὐτοὺς τὰ ἐξῆς· Διὰ τὸν υἱόν μου μή μ' ἀναφέρετε πλέον· ἀδύνατον εἶναι νὰ τὸν στείλω μαζῆ σας· διότι εἶναι νεόγαμος, καὶ τώρα κυττάζει τὰ τοῦ γάμου του· νεανίας ὅμως ἐκ τῶν Λυδῶν, καὶ τὸ κυνηγῆσιον ὅλον θέλω πέμψειν μαζῆ σας, καὶ τοὺς παραγγεῖλει νὰ προθυμηθῶσιν ὁμοῦ μετὰ σας νὰ ἐκβάλωσι τὸ θηρίον ἀπὸ τὴν χώραν. Ταῦτα ἀπεκρίθη.

Ἐνῶ δὲ εὐχαρίστουν δι' αὐτὰ οἱ Μυσοὶ, ἐμβαίνει μέσα ὁ υἱὸς τοῦ Κροῖσου, ὁ ὁποῖος εἶχεν ἀκούσειν τί ἐζήτουν οἱ Μυσοί· καὶ ἐπειδὴ ὁ Κροῖσος εἶπεν ὅτι δὲν θέλει στείλειν μαζῆ τὸν υἱὸν του, λέγει ὁ υἱὸς πρὸς αὐτὸν τὰ ἐξῆς· Πάτερ μου, αἱ λαμπρότεραι καὶ ευγενέστεραι πράξεις ἦσαν εἰς ἡμᾶς πρότερον, τὸ νὰ συχνάζωμεν εἰς τοὺς πολέμους καὶ εἰς τὰ κυνήγια, καὶ νὰ εὐδοκιμῶμεν· τώρα δὲ μ' ἔχεις μέσα κλεισμένον, καὶ μ' ἐμποδίζεις ἀπὸ τὰ δύο ταῦτα, ἐνῶ δὲν εἶδες εἰς ἐμὲ κἀμμίαν δειλίαν, οὔτ' ἔλλειψιν προθυμίας. Ἦώρα μὲ ποῖα ὄμματα πρέπει νὰ με βλέπῃ ὁ κόσμος, ὅταν ὑπαγαίνω ἢ ἐρχώμαι ἀπὸ τὴν ἀγορὰν; Ποῖός τις θέλω φανῆν εἰς τοὺς πολίτας ὅτι εἶμαι; Ποῖος εἰς τὴν νεόγαμον γυναῖκά μου; Ποῖον ἄνδρα θέλει στοχασθῆν ἐκείνη ὅτι ἔχει; Ἡ ἄφες με νὰ ὑπάγω εἰς τὸ κυνήγιον, ἢ ἀνάπεισέ με με λόγον, ὅτι αὐτὸ, τὸ ὁποῖον κάμνετε, εἶναι συμφερότερον.

Τὸν ἀποκρίνεται ὁ Κροῖσος τὰ ἐξῆς· Υἱέ μου, οὔτε δειλίαν οὔτε ἄλλο τι δυσάρεστον παρατηρήσας εἰς σὲ, κάμνω αὐτὰ· ἀλλ' ὄνειρον, τὸ ὁποῖον εἶδα εἰς τὸν ὕπνον μου, μὲ εἶπεν ὅτι θέλεις εἰσθαι ὀλιγοχρόνιος, καθότι θέλεις θανατωθῆν ἀπὸ αἰχμὴν σιδηρᾶν. Διὰ τοῦτο λοιπὸν τὸ ὄνειρον ἐβιάσθην νὰ σὲ νυμφεύσω, καὶ δὲν σὲ ἀφίνω νὰ ὑπάγῃς εἰς τὸ ἐπιχειρούμενον κυνήγιον, προσέχων ἴσως ἐμπορέσω νὰ σὲ διακλέψω ἀπὸ τὸν θά-

νατον, ἐνόσω ζω. Διότι ἓνα μόνον υἱὸν σ' ἔχω τὸν ἄλλον, βλαμμένον κατὰ τὴν ἀκοήν, οὔτε λογαριάζω ὅτι τὸν ἔχω.'

Ἀποκρίνεται ὁ νέος τὰ ἀκόλουθα· 'Ἐχεις δίκαιον, πάτερ μου, νὰ μὲ φυλάττης ἀφοῦ εἶδες τοιοῦτον ὄνειρον· χρεωστῶ ὁμως νὰ σὲ εἶπω ὅ,τι εἰς τὸ ὄνειρον σὲ λανθάνει, καὶ δὲν ἐνόησες καλά. Τὸ ὄνειρον, λέγεις, εἶπεν ὅτι μέλλω ν' ἀποθάνω ἀπὸ αἰχμὴν σιδηρᾶν. Ὁ δὲ ἀγριόχοιρος ἔχει χεῖρας; Ποία εἶναι ἡ σιδηρᾶ αἰχμὴ τοῦ, τὴν ὁποίαν σὺ φοβεῖσαι; Ἐὰν σ' ἔλεγεν ὅτι μέλλω ν' ἀποθάνω ἀπὸ ὀδόντια, ἢ ἄλλο τι παρόμοιον, ἔπρεπε νὰ κάμνης ὅσα κάμνεις· τώρα ὁμως σὲ εἶπεν, ἀπὸ αἰχμὴν. Ἐπειδὴ λοιπὸν δὲν ἔχομεν νὰ πολεμήσωμεν μ' ἀνθρώπους, ἄφες με νὰ ὑπάγω.'

Ἀποκρίνεται πρὸς ταῦτα ὁ Κροῖσος· 'Ἡ ἐξήγησις, υἱέ μου, τοῦ ἐνυπνίου τὴν ὁποίαν κάμνεις, ἔχει λόγον· καὶ, ὡς νικημένος ἀπὸ σέ, ἀλλάσσω γνώμην, καὶ σὲ δίδω τὴν ἄδειαν νὰ ὑπάγῃς εἰς τὸ κυνήγιον.'

Εἰπὼν ταῦτα ὁ Κροῖσος, στέλλει καὶ φέρει τὸν Φρύγα Ἀδραστον· ἐλθόντα δὲ λέγει πρὸς αὐτὸν τὰ ἐξῆς· 'Ἀδραστε, περιπεσόντα εἰς συμφορὰν ἀνόσιον, διὰ τὴν ὁποίαν μὴ στοχασθῆς ὅτι σὲ ὄνειδίξω, ἐγὼ σ' ἐκαθάρισα, σ' ἐδέχθην, καὶ σ' ἔχω εἰς τὴν οἰκίαν μου, δίδων σε ὅλα σου τὰ ἐξόδα· τώρα λοιπὸν (χρεωστεῖς δὲ νὰ μ' ἀνταμείψῃς καὶ σὺ μὲ καλοσύνην, καθότι πρότερον ἐγὼ σ' ἔκαμα καλοσύνην), θέλω ἀπὸ σὲ νὰ γένῃς φύλαξ τοῦ υἱοῦ μου, ὁ ὁποῖος ὑπαγαίνει εἰς κυνήγιον, μήπως φανῶσι καθ' ὁδὸν κακοποιοὶ τινες κλέπται, καὶ τὸν πειράξωσι. Πρὸς τούτοις, εἶναι πρέπον νὰ ὑπάγῃς καὶ σὺ εἰς τὸ κυνήγιον τοῦτο διὰ νὰ ἀπολαμπρυνθῆς μὲ τὰς πράξεις σου· καθότι καὶ διὰ τὸ γένος σου σὲ ἀρμόζει, καὶ δύναμιν σώματος ἔχεις.'

Ἀποκρίνεται εἰς αὐτὰ ὁ Ἀδραστος· 'Ἀλλέως, ὦ βασιλεῦ, δὲν ἤθελα ὑπάγειν εἰς παρόμοιον ἀγῶνα· καθότι οὔτε μὲ πρέπει νὰ ἐμβαίνω μεταξὺ συνηληκιωτῶν εὐτυχοῦντων, ἀφοῦ περιέπεσα εἰς τοιαύτην συμφορὰν, οὔτε ἡ θέλησις εἶναι· καὶ κατὰ πάντα τρόπον ἤθελα πασχίσειν νὰ τ' ἀποφύγω· τώρα ὁμως, ἐπειδὴ σὺ μὲ παρακινεῖς, καὶ πρέπει νὰ σ' εὐχαριστήσω (διότι χρεωστῶ νὰ σ' ἀνταμείψω μὲ καλοσύνην) εἶμαι ἔτοιμος νὰ κάμω αὐτὸ, καὶ ἐλπίζε ὅτι ὁ υἱός σου, τοῦ ὁποῖου μὲ διορίζεις φύλακα, θέλει ἐπιστρέφειν τὸ κατ' ἐμὲ ἀβλαβής.'

Ἀφοῦ τοιουτοτρόπως ὁ Ἀδραστος ἀπεκρίθη εἰς τὸν Κροῖσον, ἐκίνησαν μετὰ ταῦτα συντραφευμένοι ἀπὸ ἐκλεκτοὺς νεανίας καὶ σκύλους· φθάσαντες δὲ εἰς τὸν Ὀλυμπον τὸ ὄρος, ἐζήτησαν τὸ θηρίον· καὶ ἀφοῦ τὸ ἤυραν, περικυκλώσαντές το, ἠκόντιζαν ὅλοι εἰς τὴν μέσην, ὅπου ἦτο τὸ θηρίον. Τότε ὁ ξένος, αὐτὸς τὸν ὁποῖον ἐκαθάρισεν ὁ Κροῖσος ἀπὸ τὸν φόνον, καὶ ὠνομάζετο Ἀδραστος, ἀκοντίζων τὸν ἀγριόχοιρον, ἀπ' αὐτὸν μὲν ἀποτυχαίνει, εὐρίσκει δὲ τὸν υἱὸν τοῦ Κροῖσου. Καὶ αὐτὸς μὲν, κτυπηθεὶς ἀπὸ αἰχμὴν, ἐξεπλήρωσε τὸν λόγον τοῦ οὐεῖρου. Ἐνας δὲ ἔτρεξεν ἀμέσως νὰ εἰδοποιήσῃ τὸν Κροῖσον διὰ τὸ γεγονός, καὶ φθάσας εἰς τὰς Σάρδεις

τὸν ἐφανέρωσε τὴν μάχην καὶ τὸν θάνατον τοῦ υἱοῦ του.

Ὁ δὲ Κροῖσος, συγκεχυμένος ἀπὸ τὸν θάνατον τοῦ υἱοῦ του, περισσότερο ἐπαραπονεῖτο ὅτι τὸν ἐφόνευσεν ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον ὁ ἴδιος ἐκαθάρισεν ἀπὸ φόνον. Ἀγανακτῶν δὲ πολὺ διὰ τὴν συμφορὰν του, ἐφώναζε τὸν Δία Καθάριον, μαρτυρόμενος ὅσα ἔπαθεν ἀπὸ τὸν ξένον· ἐφώναζε τὸν Ἐφέστιον καὶ Ἐταιρεῖον, ὀνομάζων τὸν ἴδιον θεόν. Ἐφώναζε δὲ τὸν μὲν Ἐφέστιον, διότι, ἐνῶ ἐδέχθη τὸν ξένον εἰς τὴν οἰκίαν του, δὲν ἤξευρεν ὅτι ἔτρεφε φονέα τοῦ υἱοῦ του· τὸν δὲ Ἐταιρεῖον, διότι, ἐνῶ τὸν ἔστειλε μαζῆ ὡς φύλακα, τὸν ἤυρε μεγαλώτατον ἐχθρόν.

Ἐφθάσαν δὲ μετὰ τοῦτο οἱ Λυδοὶ φέροντες τὸν νεκρόν· κατόπιν δὲ ἠκολούθει ὁ φονεύς. Σταθεῖς δὲ πρὸ τοῦ νεκροῦ, παρέδιδε τὸν ἑαυτὸν του εἰς τὸν Κροῖσον, καὶ, προτείνων τὰς χεῖρας, τὸν παρεκάλει νὰ τὸν σφάξῃ ἐπάνω τοῦ νεκροῦ, ἀναφέρων τὴν προτέραν του συμφορὰν, καὶ ὅτι κοντὰ εἰς αὐτὴν ἠφάνισε καὶ ἐκεῖνον ὁ ὁποῖος τὸν ἐκαθάρισε, καὶ ἐπομένως ὅτι δὲν ἔπρεπε πλέον νὰ ζῆ. Ὁ δὲ Κροῖσος, ἀκούσας αὐτὰ, μὲ ὅλα τὰ δεινὰ, εἰς τὰ ὁποῖα εὐρίσκετο, ἔλαβε συμπάθειαν εἰς τὸν Ἀδραστον, καὶ λέγει πρὸς αὐτόν· 'Ἐλαβ' ἀπὸ σέ, ὦ ξένε, πᾶσαν ἐκδίκησιν· διότι μόνος σου καταδικάζεις τὸν ἑαυτὸν σου εἰς θάνατον. Δὲν μὲ πταίεις σὺ εἰς τοῦτο τὸ κακὸν, εἰμὴ καθ' ὅσον ὡς ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος ἐφόνευσε ἀκουσίως. Θεός τις βέβαια εἶναι αἴτιος αὐτοῦ, ὁ ὁποῖος καὶ πρὸ πολλοῦ μ' ἐφανέρωσε τὸ μέλλον νὰ γένη.' Ὁ Κροῖσος λοιπὸν ἔθαψε, καθὼς ἔπρεπε, τὸν υἱὸν του. Ὁ δὲ Ἀδραστος, υἱὸς τοῦ Γορδίου τοῦ Μίδου, αὐτὸς ὁ ὁποῖος ἐστάθη φονεύς τοῦ ἀδελφοῦ του, καὶ φονεύς ἐκεῖνου, ὁ ὁποῖος τὸν ἐκαθάρισεν, ἀφοῦ ἀπεμακρύνθησαν ὅλοι, καὶ ἔγινε μοναξία εἰς τὸ μνημα, συναισθανόμενος τὸν ἑαυτὸν του δυστυχέστατον ἀπ' ὅλους ὅσους ἐγνώριζε, σφάζεται μόνος του ἐπάνω εἰς τὸν τάφον τοῦ νεκροῦ. Ὁ δὲ Κροῖσος διὰ τὴν στέρησιν τοῦ υἱοῦ του δύο χρόνους εἶχε πένθος μέγα.—ΗΡΟΔΟΤΟΣ, μετάφρ. Α. ΡΑΔΙΝΟΥ.

Ἡ ΦΙΛΟΠΑΙΓΜΟΣΥΝΗ, τουτέστι τῶν τυχηρῶν παιγνιδίων ἢ ἀγάπη, εἶναι θυγάτηρ μὲν τῆς φιλαργυρίας, μήτηρ δὲ τῆς ἀσωτείας.

ΠΑΝΤΑ βλέπε τὸν ἄνθρωπον, πρὸς τὸν ὁποῖον ὀμιλεῖς· ἀλλὰ ποτὲ μὴ βλέπῃς ἐκεῖνον, περὶ τοῦ ὁποῖου ὀμιλεῖς.

ΚΑΘΩΣ νύξ δὲν γίνεται πρὶν ὁ ἥλιος δύσῃ, παρόμοια δεσποτισμὸς δὲν στερεοῦται, πρὶν ἡ ἐλευθεροτυπία καταστραφῇ.

ΟΤΑΝ μυριάδες σ' ἐπικροτῶσιν, ἐρώτα σεαυτὸν, τί κακὸν ἔπραξα· ὅταν δὲ σὲ μέμφωνται, τί καλόν!

Ἡ ΠΥΡΙΤΙΣ κατασκευάζεται ἀπὸ 75 μέρη νίτρου, 10 θείου, καὶ 15 ἀνθρακος.

ΣΑΜΨΩΝ.

Ο ΣΑΜΨΩΝ ἦτον υἱὸς Μανωῆ, τοῦ ἐκ τῆς φυλῆς Δάν. Ἡ μήτηρ αὐτοῦ πολὺν χρόνον ἦτο στεῖρα· τέλος δὲ, ἄγγελος Κυρίου, φανείς, εἰδοποίησεν αὐτήν, ὅτι ἐμελλε νὰ γεννήσῃ υἱὸν, ὅστις ἤθελεν ἀρχίσαι νὰ ἐλευθερώσῃ τὸν Ἰσραὴλ ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν τυραννούντων Φυλισταίων. Τὴν διέταξε νὰ μὴ πῖν οἶνον ἢ σίκερα κατὰ τὸ διάστημα τῆς κυοφορίας, μήτε νὰ φάγῃ ἀκάθαρτόν τι· ἀλλ' ἐκ τῆς γαστρὸς ν' ἀφιερῶσιν τὸ τέκνον εἰς τὸν Θεόν, ποτὲ σίδηρος νὰ μὴν ἀναβῆ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ καθ' ὅλα νὰ τὸ ἀναδρέψῃ ὡς Ναζηραῖον. Ἡ γυνὴ παρευθὺς ἐκοινοποίησε τὴν ὀπτασίαν εἰς τὸν ἄνδρα τῆς, λέγουσα, 'Ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ ἦλθε πρὸς με, καὶ ἡ ὄρασις αὐτοῦ ὡς ὄρασις ἀγγέλου τοῦ Θεοῦ· ἐπιφανῆς σφόδρα· καὶ ἠρώτων αὐτὸν πόθεν ἐστὶ, καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ οὐκ ἀπήγγειλέ μοι.' Ἀκούσας ὁ Μανωῆ τοῦτο, παρεκάλεσε τὸν Κύριον νὰ μεταφανῆ ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ, καὶ νὰ φωτίσῃ αὐτοὺς ἐτι μᾶλλον περὶ τῆς ἀνατροφῆς τοῦ τέκνου. Ἐφάνη λοιπὸν ἐκ νέου εἰς τὴν γυναῖκα, ἥτις, ταχύνασα, εἰδοποίησε τὸν ἄνδρα τῆς· οὗτος δὲ, μετ' αὐτῆς ἐπιστρέψας, ἤκουσεν ἀπὸ τὸ ἴδιον τοῦ ἀγγέλου στόμα τὰς προτέρας παραγγελίας· ἔπειτα παρεκάλεσεν αὐτὸν νὰ προσμεῖνῃ, ὥστε νὰ τοῦ ἐτοιμάσωσιν ἔριπον αἰγῶν· ἀλλὰ τοὺς ἀπεκρίθη, ὅτι δὲν ἤθελε μεθέξει τῆς τραπέζης αὐτῶν, καὶ ἂν ἦτον ἐτοιμῆ· διώρισε δὲ νὰ προσφέρωσιν ὀλοκαύτωμα εἰς τὸν Κύριον. Καὶ ἔλαβε Μανωῆ τὸν ἔριπον τῶν αἰγῶν, καὶ ἀνήνεγκεν ἐπὶ τὴν πέτραν τῷ Κυρίῳ τῷ θαυμαστά ποιῶντι. Καὶ Μανωῆ καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἐθεώρουν· καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἀναβῆναι τὴν φλόγα ἐπάνωθεν τοῦ θυσιαστηρίου εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ ἀνέβη ὁ ἄγγελος Κυρίου ἐν τῇ φλογί· καὶ Μανωῆ καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἐθεώρουν, καὶ ἔπεσον ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν ἐπὶ τὴν γῆν. Ἐφ' οὗ ἐγνώρισαν ὅτι ὁ φανείς ἦτον ἄγγελος Κυρίου, ὁ μὲν Μανωῆ ἐσυμπέρανεν ὅτι ἐξάπαντος ἐμελλαν ν' ἀποθάνωσι διὰ τὴν ὄρασιν ταύτην· ἡ δὲ γυνὴ του, ὀρθότερον κρίνασα, παρετήρησεν ὅτι, ἂν ὁ Κύριος ἐμελέτα νὰ θανατώσῃ αὐτοὺς, δὲν ἤθελε προσδεχθῆν ὀλοκαύτωμα ἐκ τῆς χειρὸς των, οὔτε εἰδοποιήσιν αὐτοὺς περὶ τοῦ τέκνου των.

Τὸ ἐπόμενον ἔτος ἐγεννήθη ὁ Σαμψών· εὐλόγησε δὲ αὐτὸν ὁ Κύριος, τὸ μὲν πνεῦμά του μὲ ἀσυνήθη γενναϊότητα, τὸ δὲ σῶμά του μὲ ὑπερφυσικὴν δύναμιν προικίσας, καὶ οὕτω προετοιμάσας αὐτὸν διὰ σημαντικὰς ἐπιχειρήσεις. Ἐφ' οὗ νυξήθη, ἔτυχε μίαν τῶν ἡμερῶν νὰ καταβῆ εἰς Θαμναθᾶ, ὅπου ἶδε θυγατέρα τῶν ἀλλοφύλων, ἥτις ἤρρεσεν εἰς αὐτὸν τοσοῦτον, ὥστε ἀπεφάσισε νὰ τὴν νυμφευθῆ· τὸ ἀνέφερε δὲ εἰς τοὺς γονεῖς του· εἰς ἀπόκρισιν τὸν εἶπαν ἐκεῖνοι, 'Μὴ οὐκ ἐστὶν ἀπὸ τῶν θυγατέρων τῶν ἀδελφῶν σου καὶ ἐν παντὶ τῷ λαῷ μου γυνή, ὅτι σὺ πορεύῃ λαβεῖν γυναῖκα ἀπὸ τῶν θυγατέρων τῶν ἀλλοφύλων τῶν ἀπεριτμητῶν;' Ἄλλ' ὁ νέος ἐπέμενε, καθότι ἀναμφιβόλως ὁ Θεὸς τοῦ

διήγειρε τὴν ἐπιθυμίαν ταύτην, σκοπεύων δι' αὐτοῦ νὰ τιμωρήσῃ τοὺς καταδυνάστας τοῦ Ἰσραὴλ· τέλος δὲ, ὁ πατήρ καὶ ἡ μήτηρ ἔστερξαν νὰ ὑπάγωσι μετ' αὐτοῦ εἰς Θαμναθᾶ, πρὸς κατόρθωσιν τοῦ ποδομένου. Καθ' ὁδὸν ἐξέκλινεν ὁ Σαμψών εἰς ἀμπελῶνα, καὶ ἰδοὺ σκύμνος λέοντος ὠρυόμενος εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ. Μολον· ὅτι δὲ οὔτε ἀπλὴν βακτηρίαν ἐκράτει, ἐπίασεν ὁμοῦ τὸν μανιώδη λέοντα, καὶ κατεσπάραξεν αὐτὸν ὡς νὰ ἦτον ἔριφος. Ἐτάχυνεν ἔπειτα ἐξοπίσω τῶν γονέων του, ἀλλὰ δὲν τοὺς ἐφανέρωσε τὸ γεγονός. Μετ' ὀλίγον καιροῦ διάστημα, ἐνῶ ὑπήγειναν πάλιν εἰς Θαμναθᾶ νὰ ἐορτάσωσι τοὺς γάμους, ἐξέκλινεν ὁ Σαμψών νὰ ἰδῇ τὸ πτώμα τοῦ λέοντος· ἐθαύμασε δὲ παραπολὺ, εὐρῶν μελίσιον ἐντὸς αὐτοῦ. Μέρος τοῦ μέλιτος ἔφαγεν ὁ ἴδιος, καὶ μέρος ἔφερεν εἰς τοὺς γονεῖς του· ἀλλ' εἰσέτι ἐφύλαττε κρυφὸν τὸν κατὰ τοῦ λέοντος ἀγῶνα.

Ὅτε ὁ γάμος ἐορτάσθη εἰς Θαμναθᾶ, τριάκοντα νέοι ἐντόπιοι συνευφραίνοντο μετὰ τοῦ Σαμψών. Ἐπειδὴ δὲ πρὸς διασκέδασιν ἐπρότειναν εἰς ἀλλήλους αἰνίγματα, τοὺς ἐπρόβαλε καὶ ὁ Σαμψών ἐν, μὲ συμφωνίαν, ἐὰν μὲν ἔλυαν αὐτὸ εἰς τὸ διάστημα τῶν ἑπτὰ ἡμερῶν τοῦ πότου, νὰ τοὺς δώσῃ τριάκοντα σινδόνας καὶ τριάκοντα στολὰς ἱματίων· εἰ δὲ μὴ, ἐκεῖνοι νὰ δώσωσιν εἰς αὐτὸν τόσα. Ἐφ' οὗ συγκατένευσαν, τοὺς εἶπε τὸ αἰνιγμὰ του, τὸ ὁποῖον ἦτον, Ἐκ τοῦ ἔσθοντος ἐξ ἦλθε βρωσις, καὶ ἐξ ἰσχυροῦ ἐξ ἦλθε γλυκύ. Διὰ τρεῖς ἡμέρας ματαίως ἐπροσπάθουν νὰ μαντεύσωσι τὸ νόημα· ἔπειτα δ' ἐπρόσδραμαν εἰς τὴν γυναῖκά του, τὴν ὁποίαν ἐφοβέρισαν νὰ καύσωσι πανοικί, ἐὰν δὲν ἤθελεν ἐκβάλλειν τὸ κρυφὸν ἀπὸ τὸν ἄνδρα τῆς, καὶ τὸ κοινοποιήσιν εἰς αὐτοὺς. Μὲ τὰς ἀδιακόπους παρακαλέσεις καὶ τὰ ἐνοχλητικὰ τῆς κλαύματα ἐβίασε τὸν Σαμψών νὰ ἐξηγήσῃ τὸ πρόβλημα· καὶ πάραυτα εἰδοποίησε τοὺς συντοπίτας τῆς. Τὴν ἐβδόμην λοιπὸν ἡμέραν, πρὸ τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου, ἠρώτησαν τὸν Σαμψών, 'Τί γλυκύτερον μέλιτος, καὶ τί ἰσχυρότερον λέοντος;' Ὁ Σαμψών ἀπεκρίθη, 'Εἰ μὴ κατεδαμάσατέ μου τὴν δάμαλιν, οὐκ ἂν εὑρετε τὸ πρόβλημά μου.' Κινηθεῖς δὲ ἀπὸ Πνεῦμα Κυρίου, κατέβη εἰς Ἀσκάλωνα, καὶ, φονεύσας ἐκεῖ τριάκοντα Φυλισταίους, ἔδωκε τὰ φορέματά των εἰς τοὺς τριάκοντα ἐταίρους, τοὺς τὸ αἰνιγμὰ ἐξηγήσαντας. Μὲ τὴν γυναῖκά του δυσηρεστήθη διὰ τὸ ἄπιστον αὐτῆς κίνημα· παραιτήσας δὲ αὐτήν, ὑπῆγεν εἰς τῶν γονέων του. Ὁ πατήρ τῆς νύμφης, ἐκ τοῦ ἄλλου μέρους, νομίσας ὅτι ὁ Σαμψών εἶχε παραιτήσιν αὐτήν διὰ πάντα, τὴν ὑπᾶνδρευσε μ' ἓνα τῶν τριάκοντα ἐταίρων τῶν παρευρεθέντων εἰς τοὺς γάμους. Ἄλλ' ὁ Σαμψών ὑπέστρεψεν, ἀφ' οὗ τοῦ παρῆλθεν ἡ ὀργή, μετὰ ἐρίφου εἰς τὴν γυναῖκά του. Ἐπειδὴ ὁμοῦ εἶχε δοθῆν εἰς ἄλλον, ὁ πατήρ δὲν ἀφῆκεν αὐτὸν νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸν κοιτῶνά τῆς, ἀλλὰ τὸν παρεκάλεσε νὰ νυμφευθῆ τὴν νεωτέραν ἀδελφὴν τῆς, ἡ ὁποία καὶ ἦτον ὠραιότερα. Ὁ Σαμψών, ἀποφασισμένος νὰ λάβῃ ἐκδίκησιν, ἐπίασε τριακοσίας ἀλώπεκας,

καὶ ἔδωκεν αὐτὰς οὐρανὸν πρὸς οὐρανὸν, μετὰ δὲ αὐτὸν ἀναμέσον τῶν δύο οὐρανῶν· ἔπειτα δὲ τὰς ἐξαπέστειλεν εἰς τοὺς ἀγροὺς τῶν Φυλισταίων, εἰς τὰ σιτάρια, τοὺς ἀμπελῶνας, καὶ τὰς ἐλαίας των, ἐκ τῶν ὁποίων πολλὰ ἐκάησαν. Γνωρίζοντες δὲ οἱ Φυλισταῖοι ὅτι αἰτία τῆς διαγωγῆς ταύτης ἦτον ἢ παρὰ τοῦ πενθεροῦ τοῦ Ὑβρις, ἔκαυσαν τὴν ἄπιστον αὐτοῦ σύζυγον καὶ τὸν πατέρα της. Τοὺς ἐβεβαίωσε δὲ ὁ Σαμφὼν ὅτι ἐμελλεν εἶναι μάλλον νὰ ἐκδικηθῆ, πρὶν πάσῃ. Ἀφοῦ ἐθανάτωσε πλῆθος αὐτῶν, ἀπεσύρθη εἰς τὸ σπήλαιον τῆς πέτρας Ἰτάμ, περὶ τὰ ὀκτὼ μίλια νοτιοδυτικῶς ἀπὸ τῆν Ἱερουσαλήμ. Μαθόντες οἱ Φυλισταῖοι τὸ καταγώγιον αὐτοῦ, εἰσέβαλαν εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Ἰούδα, καὶ ἀπήτησαν νὰ τοὺς παραδοθῆ Σαμφὼν ὁ ἐξολοθρευτὴς των. Τρισχίλιοι Ἰουδαῖοι ἀνέβησαν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ βράχου, καὶ τὸν εἶπαν ὅτι ἤλθαν νὰ δέσωσι καὶ νὰ παραδώσωσιν αὐτὸν εἰς τὰς χεῖρας τῶν Φυλισταίων. Ἀφοῦ ὠρκώθησαν ὅτι δὲν ἤθελαν τὸν φονεῦσαι οἱ ἴδιοι, τοὺς ἀφῆκε νὰ τὸν δέσωσιν. Ὑπερχάρησαν δὲ οἱ Φυλισταῖοι, ὅτε τὸν ἔλαβαν δεμένον· ἀλλ' αἰφνιδίως ἔσπασε τὰ σχοινία, καὶ λαβὼν σιαγόνα τινὰ ὄνου, ἐφόνευσε μετὰ αὐτὴν 1000 Φυλισταίους.

Μετὰ καιρὸν, ὁ Σαμφὼν λαβὼν σχέσεις ἀμαρτωλοῦς μετὰ τινὰ πόρνην εἰς Γάζαν, κατέλυσε εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς. Μαθόντες τοῦτο οἱ Φυλισταῖοι, ἔστησαν φύλακας εἰς τὴν πύλην, διὰ νὰ τὸν φονεύσωσιν ἐξερχόμενον τὸ πρωί. Εἰδοποιηθεὶς ἐκεῖνος τοὺς σκοποὺς των, ἐσηκώθη περὶ τὸ μεσονύκτιον, καὶ ἐπῆρε μετ' ἑαυτοῦ τοὺς σταθμοὺς καὶ τὰς θύρας τῆς πύλης εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ἀντικρῦ τῆς Χεβρών λόφου. Δὲν ἐπέρασε πολὺς καιρὸς, καὶ ἠγάπησεν ἄλλην γυναῖκα ἐκ τοῦ χειμάρρου Σωρήχ, καλουμένην Δαλιδά· ἀλλ' ἂν εἶχεν αὐτὴν ὡς σύζυγον, ἢ μόνον ὡς πόρνην, μένει ἄδηλον. Οἱ πέντε ἄρχοντες τῶν Φυλισταίων ὑπεσχέθησαν εἰς αὐτὴν μεγάλην πλοῦτην, ἂν ἤθελεν ἐμπορίσειν νὰ εἴρῃ εἰς τί συνίστατο ἢ μεγάλη αὐτοῦ ἰσχύς. Ἐκείνη ἐπραττε πᾶν τὸ κατὰ δύναμιν, διὰ νὰ λάβῃ τὰ χρήματα· ὁ Σαμφὼν ὁμῶς, ὑποπτευόμενος προδοσίαν, τὴν ἠπάτησε τρεῖς φορές. Τέλος δὲ, μετὰ τὰς πολλὰς κολακείας καὶ παρενοχλήσεις ἔκαμεν αὐτὸν ἀνοήτως νὰ φανερώσῃ τὸ μυστικόν, λέγων ὅτι, Ναζηραῖος ὢν ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ, δὲν ἔπρεπε νὰ ξυρισθῆ ποτέ· ὅθεν, ἂν ἐξυρίζετο, ἤθελεν ἀπομείνειν ἀσθενής, ὡς ἄλλοι ἄνθρωποι. Τὸν ἀπεχοίμισε τότε ἐπὶ τῶν γονάτων αὐτῆς, καὶ ἀπέκοψε τοὺς ἑπτὰ βροστρυχοὺς τῆς κεφαλῆς του. Ὅτε δὲ τὸν ἐξύπνισε, φωνάξασα, ὡς ἀρχήτερα, Ἀλλόφυλοι ἐπὶ σέ, Σαμφὼν! ἔστοχάσθη νὰ ἐξέλθῃ, καὶ ν' ἀποτιναχθῆ, καὶ νὰ κάμῃ τὰ συνήθη· ἀλλὰ δὲν ἠδύνατο, καθότι ὁ Κύ-

ριος εἶχε μακρυνθῆν ἀπ' αὐτοῦ. Οἱ Φυλισταῖοι, οἵτινες ἐπερίμεναν εἰς τὸν οἶκον, ὤρμησαν κατ' αὐτοῦ, τὸν συνέλαβαν, καὶ τοῦ ἐξώρυξαν τοὺς ὀφθαλμοὺς· ἔπειτα δὲ τὸν ὑπῆγαν εἰς Γάζαν, τὸν ἐφυλάκωσαν, καὶ τὸν ἔκαμαν ν' ἀλέθῃ εἰς τὸν μύλον, ὡς ἐξουθενημένον ἀνδράποδον.

Ἀφοῦ δ' ἐκάθισεν ἐδῶ περὶ τὸν ἕνα χρόνον, καὶ ἐπανῆλθεν ἡ δύναμις του μετὰ τὰς ἀυξηθεῖσας τρίχας του, ἔτυχε νὰ φυλάττωσιν ἑορτὴν εὐχαριστήριον οἱ Φυλισταῖοι, διὰ τὴν εἰς χεῖρας αὐτῶν παράδοσιν τοῦ Σαμφὼν· ἔφεραν δὲ καὶ αὐτὸν εἰς τὴν πανήγυριν, διὰ νὰ τὸν ἐμπαίζωσιν. Ὁ ναὸς ἦτον εὐρύχωρος, ἀλλὰ πλήρης ἀνθρώπων, καὶ πολλοὶ ἐθεώρουν ἐκ τοῦ δώματος. Εἶπε δὲ ὁ Σαμφὼν εἰς τὸν παῖδα, ὅστις ἐκράτει αὐτὸν, νὰ τὸν ὀδηγήσῃ εἰς τοὺς στύλους, ἐπὶ τῶν ὁποίων ὁ οἶκος ἐπεστηρίζετο. Ἀφοῦ τοὺς ἐνηγκαλίσθη, θεόθεν ἐμπνευσμένος ὢν νὰ καταθέσῃ τὴν ζωὴν αὐτοῦ διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἔθνους του καὶ τὸν ὄλεθρον τοῦ ἐχθροῦ, μετὰ σύντομον προσευχὴν κατεκρήμνισε τοὺς στύλους καὶ τὸν ἐπ' αὐτῶν ναδὸν, θανάτωσας οὕτω πλειοτέρας παρ' ὅσους ἐθανάτωσεν ἐπὶ ζωῆς του.

Τοιουτοτρόπως ἔπεσεν ὁ Σαμφών, κρίνας μὲν τὸν Ἰσραὴλ εἴκοσι ἔτη, ζήσας δὲ τριάκοντα ὀκτώ. Οἱ ἀδελφοὶ καὶ συγγενεῖς αὐτοῦ καταβάντες, ἔλαβαν τὸ λείψανον, καὶ ἔθαψαν αὐτὸ εἰς τὸν τάφον τοῦ πατρὸς του. Κριτ. ιγ'—ις'.

Ο ΑΒΒΑΣ ΔΕΛΕΠΑΙΟΣ, ΚΑΙ ΟΙ ΚΩΦΑΛΛΟΙ.

ΟΤΙ γνώσεις ἐμποροῦν νὰ μεταδίδονται εἰς τὰ πνεύματα τῶν κωφάλλων ἤρχισε νὰ βεβαιουῖται τὴν δεκάτην ἔκτην ἑκατονταετηρίδα. Ὁ ἀπὸ Γρονίγγης Ῥοδόλφος Ἀγρικόλας ἀνέφερεν ὅτι αὐτὸς ὁ ἴδιος εἶχε γνωρίσειν ἄνθρωπον κωφὸν ἐκ γενετῆς, καὶ κατὰ συνέπειαν ἀλαλον, ὅστις ἐνόει τὰ γεγραμμένα, καὶ ἠδύνατο νὰ καταγράψῃ τοὺς διαλογισμοὺς του, ὡς καὶ ἂν εἶχε τὸ τῆς ὀμιλίας χάρισμα. Ἀλλ' αἱ θεωρητικαὶ ἀρχαί, εἰς τὰς ὁποίας ἡ τέχνη ἐπιστηρίζεται, ἀνεκαλύφθησαν καὶ διεδόθησαν ὑπὸ τοῦ σοφοῦ Ἰερωνύμου Καρδάν, ἐκ τοῦ Πανεπιστημίου τῆς πατρίδος αὐτοῦ Πανίας. Ἐγεννήθη τὸ 1501, καὶ ἀπέθανε τὸ 1576. Ὁ Καρδάν ἐκφράζεται οὕτω πως:—'Τὸ γράφειν συνέχεται μὲ τὸ λέγειν, καὶ τὸ λέγειν μὲ τὸ διαλογίζεσθαι' ἀλλ' ἐγγραφῶν χαρακτῆρες καὶ ἰδίαι ἐμποροῦν νὰ συνέχωνται χωρὶς τὴν μεσολάβησιν ὁποιασδήποτε φωνῆς, ὡς εἰς τὰ ἱερογλυφικά.'

Ὁ Πέτρος de Ponce, μοναχὸς Βενεδίκτητος τῆς Ἰσπανίας, ἀποθανὼν τὸ 1584, λέγεται ὅτι ἐχρημάτισεν ὁ πρῶτος, ἢ τουλάχιστον ὁ ἐπισημότερος, τῶν ὅσοι καταρχὰς μετῆλθον τὴν τέχνην τοῦ διδάσκειν τοὺς κωφάλλους. Τεσσαράκοντα περίπου ἔτη μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ponce, ὁ Ἰωάννης Παῦλος Βονέτιος, ἄλλος Ἰσπανὸς, ἐξέδωκε βιβλίον περὶ τῆς υποθέσεως ταύτης, τὸ ὁποῖον μετέπειτα ἐχρησίμευσεν εἰς τὸν Δελεπαῖον. Ἐπὶ Βονετίου προώδευεν ὁπωσοῦν ἡ τέχνη καὶ εἰς τὴν Ἰταλίαν. Πολλὰ στοιχειώδεις ἀνακαλύψεις πιθανὸν εἶναι ἔργον καὶ διάφοροι αὐτῶν ἐπέγασαν ἢ προεβίβασθησαν ἀπὸ φιλολόγους, μάλιστα δὲ τοὺς καταγινομένους εἰς ἐφευρεσιν παγκοσμίου γλώσσης. Εἰς τὴν Ἀγγλίαν τὸ πρῶτον περὶ τοῦ προκειμένου σύγγραμμα ἐκαλεῖτο Φιλόκωφος, καὶ περιεῖχε πολλὰς ὑγιεῖς καὶ πρακτικὰς γνώμας.

Ἀλλὰ τὸν ὑπέρτατον βαθμὸν μεταξὺ τῶν φιλοκώφων καὶ κωφοδιδασκάλων κατέχει ἀναντιρρήτως ὁ Ἀββᾶς Δελεπαῖος. Πρὶν αὐτοῦ, καὶ ἐπ' αὐτοῦ, οἱ διδάσκοντες τοὺς ἀπὸ τὴν συμφορὰν ταύτην πάσχοντας ἀπέβλεπαν εἰς τὸ ἴδιον αὐτῶν ὄφελος μᾶλλον παρ' εἰς μετρίασιν τοῦ φυσικοῦ δεινοῦ. Ἀπαντες σχεδὸν ἐφύλατταν μυστικὴν τὴν τέχνην· ἀλλ' ὁ Ἀββᾶς Δελεπαῖος ἐπεχειρίσθη τὸ ἔργον τοῦτο μὲ ἀφιλακερῶν ἀγαθότητα, ἀδολον εὐλικρίνειαν, καὶ ὑπομονητικὴν προσκαρτέρησιν, αἰτινες ἀνύψωσαν τὴν τέχνην εἰς ἐπάγγελμα τίμιον καθ' ἑαυτὸ, ἀρμόδιον νὰ διεγείρῃ τῶν ἀνθρώπων τὴν συμπάθειαν, καὶ νὰ ἐκτείνῃ τὴν θέλησιν καὶ τὴν δύ-

ναμιν τοῦ λυτρῶναι ἀπὸ ληθαργίαν νοερὰν τοὺς ἀπαστερημένους τὰ συνήθη μέσα τῆς μετὰ τῶν ὁμοίων αὐτῶν συγκοινωνίας.

Ὁ Κάρολος Μιχαὴλ Δελεπαῖος (de l'Erée) ἐγεννήθη εἰς Οὐερσαλλίαν τὸ 1712. Ὁ πατὴρ αὐτοῦ, τὸ ἐπάγγελμα ἀρχιτέκτων τοῦ βασιλέως, ἦτον ἀξίος καὶ ἀγαθὸς ἀνὴρ, καὶ ἀνέδρεψε τὴν οἰκογένειαν αὐτοῦ, ὡς θέλει καὶ ὀφείλει πᾶς ἐνάρετος· ὅθεν ὁ νῖος Δελεπαῖος ἔλαβε τὴν προσήκουσαν ἀγωγὴν. Τὴν ἐκ πονηρῶν ἔξεων προσερχομένην οἰκιακὴν ἀθλιότητα δὲν ἴδαν ποτὲ οἱ ὀφθαλμοὶ του—οἱ γονεῖς αὐτοῦ τὸν ἐδίδαξαν τὴν θεωρίαν καὶ τὸν ἐδειξαν τὴν πράξιν τῆς θεοφοβίας καὶ τῆς πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπης. Θρησκὸς ὢν, ἐσπούδασε διὰ τὴν ἐκκλησίαν. Ἀλλὰ δισταγμοὶ συνειδήσεως ἐμπόδιζαν αὐτὸν νὰ χειροτονηθῇ, καθότι, ὢν Ἰανсениστὴς, καὶ μὴ θέλων νὰ ὑπογράψῃ ἄρθρα τινὰ πίστεως κατὰ τὴν καθεστῶσαν πρᾶξιν τῆς ἐπαρχίας τῶν Παρισίων, δὲν ἠδύνατο νὰ προβιβασθῇ εἰς τὸ ἀξίωμα διακόνου. Ἐστρεψε λοιπὸν τὴν προσοχὴν αὐτοῦ εἰς τὰ νομικά· ἀλλὰ τὸ ἐπάγγελμα τοῦτο οὐκ ἤρμοζεν εἰς τὴν κλίσιν καὶ τὸ πνεῦμά του. Ἡ μόνη του ἐπιθυμία ἦτο νὰ γένη ὑπηρέτης τοῦ Εὐαγγελίου τῆς εἰρήνης, καὶ τέλος ἐπέτυχεν. Ἀνεψιὸς τις τοῦ περιβοήτου Βοσσουέτ, ὅστις, καθὼς ὁ θεὸς του, ἦτον εὐσεβὴς καὶ ἐλευθερόφρων, ὢν τότε ἐπίσκοπος Τρηκῶν (Troyes), ἐχειροτόνησε τὸν Δελεπαῖον, καὶ τὸν ἔδωκε θέσιν εἰς τὴν μητροπολιτικὴν ἐκκλησίαν του.

Τοῦ Ἀββᾶ Δελεπαῖου τὴν προσοχὴν διεύθυνεν εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν κωφάλλων τυχερὰ τις περίστασις. Ὑποθέσεις ἐκάλεσαν αὐτὸν μίαν τῶν ἡμερῶν εἰς οἶκόν τινα, ὅπου εὗρηκε δύο μόνον νεάνιδας, ἐπιμελῆς εἰς τὸ ῥάπτειν καταγινομένας. Τὰς ὠμίλησε κατ' ἐπανάληψιν, ἀλλὰ δὲν ἔλαβεν ἀπόκρισιν. Φθάσασα τέλος ἡ μήτηρ, ἐξήγησε τὸ αἴτιον τῆς σιωπῆς των—αἱ δύο ἀδελφαὶ ἦσαν κωφάλλοι! Φιλάνθρωπός τις ἐκκλησιαστικὸς εἶχε πασχίσειν νὰ τὰς ἐκπαιδεύσῃ διὰ μ' οὐ εἰκότων· ἀλλὰ μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ ἡμελήθησαν. Πιστεύων, λέγει ὁ Δελεπαῖος, ὅτι αἱ δύο αὗται κόραι ἠθέλων ζήσιν καὶ ἀποθάνειν ἐν ἀγνοίᾳ τῆς θρησκείας, ἂν δὲν ἐπεχείρουν κατὰ τινὰ τρόπον νὰ διδάξω αὐτὰς, ἔλαβα συμπάθειαν, καὶ εἶπα εἰς τὴν μητέρα των νὰ τὰς στέλλῃ καθημέραν εἰς τὴν οἰκίαν μου, ὑποσχεθεῖς νὰ κάμω ὑπὲρ αὐτῶν τὸ κατὰ δύναμιν.'

Ἐνθυμεῖτο ὁ κύριος Δελεπαῖος ὅτι δεκαεξαετῆς ὢν ἤκουσεν ἀπὸ τὸν παιδαγωγὸν αὐτοῦ τὴν παρατήρησιν ταύτην, ὅτι δὲν ὑπάρχει πλειοτέρα φυσικὴ συνέχεια μεταξὺ ἰδεῶν καὶ τῶν ἤχων, διὰ τῶν ὁποίων φανερῶνται εἰς τὸ ὠτίον, παρὰ μεταξὺ τῶν αὐτῶν τοῦτων ἰδεῶν καὶ τῶν ἐγγράφων χαρακτῆρων, διὰ τῶν ὁποίων φανερῶνται εἰς τὸν ὀφθαλμόν. Οὕτω, λάβε ὅποιανδήποτε λέξιν, ὡς ὕδωρ, ἢ πῦρ.—ὁ Ἕλληνα, ὁ ἀκούων τὰς λέξεις ταύτας προφερομένας, ἢ βλέπων αὐτὰς γεγραμμένας ἢ τυπωμένας, συνδέει ἀμέσως τὰς λέξεις μὲ αὐτὰ τὰ πράγματα, ἀλλ' εἰς ξένον ἀγνοῶντα τῆς

γλωσσάν μας δὲν μεταδίδουν νόημα ὁποιοῦνδήποτε. Ἐὰν λοιπὸν ἰδίαι μεταδίδονται εἰς τὸ πνεῦμα χωρὶς τὴν μεσολάβησιν τῆς ὁράσεως ἢ τῆς φωνῆς, ἔπεται ὅτι οἱ τυφλοὶ ἐμποροῦν νὰ διδαχθῶσι τὴν ἀνάγνωσιν διὰ τῶν δακτύλων, οἱ δὲ κωφάλαοι τὸ μὲν ὁμιλεῖν διὰ τῶν χειρῶν, τὸ δὲ ἀκοῦειν διὰ τῶν ὀφθαλμῶν. Ἐπὶ τῆς βίας τῆς αὐτῆς ἤρχισεν ὁ Δελεπαῖος, καὶ ἀφιέρωθη εἰς τὸ ἐπίπονον ἔργον τοῦ διδάσκειν τοὺς κωφάλαους. Οἱ μὲν ἐκάλουν αὐτὸν ἀνόητον διὰ τὴν τόσῃ φιλανθρωπίαν καὶ προσπάθειαν, καὶ περιέπαιζαν τοὺς ἀγῶνάς του· οἱ δὲ τὸν συνελυποῦντο, φρονοῦντες ὅτι ἐξεμῶρανεν ὁ φιλάνθρωπος ἐνθουσιαστής, ματαίως προσπαθῶν, ὡς ἐφαντάζοντο, νὰ προσέλθῃ εἰς πνεύματα πεφυλακισμένα. Ἄλλ' οὔτε γλευασμοὶ, οὔτε οἰκτιρμοὶ, ἔστηναν τοὺς κόπους τοῦ ἀγαθοῦ Ἀββᾶ. Τέλος, ἤρχισε ν' ἀλλάξῃ ἡ δημόσιος γνώμη· κληρικὸς τις εἶπε πρὸς αὐτὸν μίαν τῶν ἡμερῶν, Ἄρχητέρα σ' ἐλυπούμην, τώρα πλέον δὲν σὲ λυποῦμαι· σὺ ἐπαναφέρεις εἰς τὴν κοινωνίαν καὶ εἰς τὴν θρησκείαν ὄντα, τὰ ὁποῖα πρότερον ἦσαν ἀμφοτέρων ἀπεξενωμένα.

Ἐπὶ τῶν ἡμερῶν, λέγει ὁ Δελεπαῖος, ἕξις τις ἦλθεν εἰς τὴν δημόσιον μας παράδοσιν, καὶ προσφέρων εἰς ἐμὲ Ἰσπανικὸν τι βιβλίον, εἶπεν ὅτι ἤθελα κάμειν μεγάλην χάριν εἰς τὸν ἰδιοκτήτην, ἂν τὸ ἠγόραζα. Ἐγὼ ἀπεκρίθην, ὅτι, ἐπειδὴ δὲν κατελάμβανα τὴν Ἰσπανικὴν γλωσσάν, ἤθελε μὲ εἰσθαι πάντῃ ἀχρηστον· ἀλλ' ἀνοίξας αὐτὸ κατὰ τύχην, ἰδοὺ ἐνώπιόν μου τὸ διὰ χειρὸς Ἰσπανικὸν ἀλφάβητον, εὐμορφα χαλκογραφημένον. Δὲν μ' ἐχρειάζετο ἄλλη παρακίνησις· ἐπλήρωσα τὸν ἄνθρωπον, καὶ ἐκράτησα τὸ βιβλίον. Ἐγὼ εἶπα ἀνυπόμονος νὰ τελειώσῃ τὸ μάθημα· πόσον δ' ἐξεπλάγην εὐρῶν τὴν ἐπιγραφὴν ταύτην, "Arte para enseñar á hablar los Mudos." Ὀλίγον ἐδυσκολεύθην νὰ μαντεύσω ὅτι τοῦτο ἐσήμαινεν, "Ἡ τέχνη τοῦ διδάσκειν τοὺς βωβούς νὰ ὁμιλῶσι" καὶ πάραυτα ἀπεφάσισα νὰ μάθω τὴν Ἰσπανικὴν γλωσσάν πρὸς ὄφελος τῶν μαθητῶν μου. Ἡ βίβλος αὕτη ἦτο ἡ προειρημένη τοῦ Βονετίου.

Μετ' ὀλίγον ἐστράφη τοῦ Δελεπαίου ἡ προσοχὴ εἰς ἄλλο βιβλίον, γεγραμμένον Λατινιστὶ ὑπὸ τινος Ἑλβετοῦ ἱατροῦ, ὅστις, τὸ 1690, ἐπεχείρησε τὴν διδασκαλίαν κόρης τινός, κωφάλαου ἐκ γενετῆς. Τὰ δύο ταῦτα πονήματα ἐνίσχυσαν αὐτὸν νὰ σχηματίσῃ ἴδιον αὐτοῦ σύστημα, τὸ ὁποῖον, ἂν καὶ ἐλλιπὲς ὡς πρὸς τὰς ἐκτοτε γενομένας βελτιώσεις, ἐπέτυχεν ὁμῶς ἰκανώτατα.

Ἄλλ' ὁ Δελεπαῖος δὲν ἀφιέρωνε τὸν καιρὸν μόνον καὶ τὸν κόπον αὐτοῦ εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν κωφάλαων. Τὸ εἰσόδημά του ἦτο περίπου 400 λίτραι στήλιναι, ὑπὲρ τὰς 40,000 γρόσια κατ' ἔτος. Ἐκ τούτου, ἐξώδευεν 100 μόνον λίτρας πρὸς ἰδίαν αὐτοῦ χρῆσιν, τὸ δὲ ὑπόλοιπον ἐθεώρει ὡς κληρονομίαν τῶν θετῶν αὐτοῦ τέκνων, τῶν ἐνδεῶν κωφάλαων, εἰς ὄφελος τῶν ὁποίων πιστῶς αὐτὸ μετεχειρίζετο. Ὁι πλούσιοι, ἔλεγεν, ἔρχονται εἰς τὸν οἶκόν μου μόνον κατὰ χάριν· δὲν

ἀφιερώνομαι εἰς αὐτοὺς, ἀλλ' εἰς τοὺς πένητας· ἂν δὲν ἦσαν οὗτοι, ποτὲ δὲν ἤθελα ἐπιχειρισθῆν τῶν κωφάλαων τὴν ἐκπαίδευσιν. Παντὸς εἶδους ὑστερήσεις ὑπέφερον αὐτὸς, εἰς τοὺς μαθητὰς χαριζόμενος. Διὰ νὰ ἀναπληροῖ τὰς χρείας ἐκείνων, περιώριζε τὰς ἰδικὰς του. Τὸν ὀριμὸν χειμῶνα τοῦ 1788, πάσχων ἤδη ἀπὸ πρεσβυτικὴν ἀσθένειαν, δὲν μετεχειρίζετο ξύλα, διὰ νὰ μὴ ἀναβῶσιν ὑπὲρ τὸ διωρισμένον τὰ ἐξοδά του. Ὅλα τὰ περὶ τούτου λόγια τῶν φίλων αὐτοῦ ἦσαν μάταια. Ὁ οἰκοκύριος παρατηρήσας τὸν αὐστηρὸν περιορισμὸν τῆς δαπάνης, καὶ ἀποδίδων αὐτὸν ἀναμφιβόλως εἰς τὸ ἀληθὲς αἶτιον, ὠδήγησεν εἰς τὸ οἶκημα τοῦ Ἀββᾶ τοὺς τεσσαράκοντα μαθητὰς, οἵτινες θερμῶς παρεκάλεσαν νὰ λυπηθῇ ἑαυτὸν χάριν ἐκείνων. Μὲ δυσκολίαν ὑπέκλινεν εἰς τὰς δεήσεις των, ἀλλὰ μετέπειτα ἐπέπληττεν ἑαυτὸν διὰ τὴν ὑποχώρησιν ταύτην. Δώδεκα λίτρας στήλιναις δαπανήσας ὑπὲρ τὸ σύνθηδες, ἐξεφώνει ἔπειτα, εἰς τὸ μέσον τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, Ἄθλια τέχνα μου, ἀπὸ ἑκατὸν στεφάνους σὰς ἠδίκησα!

Εἰς τὰ γηρατεῖα, καὶ ὅτε τῶν ἀγῶνων αὐτοῦ τὰ ποτελέσματα ἦσαν πολὺ προφανέστερα παρὰ νὰ σκώπτωνται, ἔλαβεν ὁ Ἀββᾶς καὶ ἔπαινον καὶ κολακείαν. Ὁ πρίσβυς τῆς τῶν Ρωσσιῶν Αἰκατερίνης ἐπρόσφερεν εἰς αὐτὸν δῶρα πολύτιμα. Ἐγὼ μόνον, εἶπεν ὁ Ἀββᾶς, ἐγὼ οὐδέποτε λαμβάνω χρυσίον· εἶπε εἰς τὴν Αυτῆς Μεγαλειότητι ὅτι, ἂν ἔκρινε τοὺς ἀγῶνάς μου ἀξιότιμους, τίποτε ἄλλο δὲν ζητῶ, παρὰ νὰ στείλῃ κωφάλαλόν τινα ἢ σχολάρχην, νὰ παραδοθῇ τὴν διδακτικὴν ταύτην τέχνην. Ὅποτε ὁ τῆς Ἀουστρίας αυτοκράτωρ Ἰωσήφ ἐπεσκέφθη τὸ κατάστημα τοῦ Δελεπαίου, ἔμεινεν ἐκπεπληγμένος ὅτι τόσον ἀξίος ἄνθρωπος δὲν εἶχε λάβειν τουλάχιστον κἀνὲν μοναστήριον, τοῦ ὁποίου τὰ εἰσοδήματα ν' ἀφιερῶνται εἰς τὰς χρείας τῶν κωφάλαων. Ἐπρότεινε δὲ νὰ ζητήσῃ αὐτὸς ἐν ἀντὶ ἐκείνου, ἢ καὶ νὰ τὸν δώσῃ κἀνὲν εἰς τὰ ἰδίᾳ του κράτη. Ἐγῆρασα πλέον, εἶπεν ὁ Ἀββᾶς· ἂν ἡ Ὑμετέρα Μεγαλειότης ἐπιθυμῇ τὸ καλὸν τῶν κωφάλαων, ἢ εὐεργεσία χρεωστεῖ νὰ πέσῃ ὄχι ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου, κλινούσης ἤδη πρὸς τὸν τάφον, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ ἔργου αὐτοῦ.

Ἡ ἐπιτυχία τοῦ Ἀββᾶ Δελεπαίου ἦτο μὲν ἀτελής, ἀλλ' ἠκολούθει τὰς μεθόδους αὐτοῦ μὲ πόθον καὶ εὐκρίνειαν, καὶ μόνον εἰς τὸ ἠθικὸν καὶ νοητικὸν ὄφελος τῶν κωφάλαων ἀποβλέπων. Ὁ ἐν Λειψία Heinecke, καὶ ὁ ἐν Παρισίοις Régeire πρέπει νὰ θεωρῶνται ὡς ἀντίζηλοί του· δὲν ἐδέχθησαν ὁμῶς τὴν ὁποίαν τοὺς ἔκαμε πρόσκλησιν νὰ συζητήσωσι τὰ πλεονεκτήματα τῶν διαφόρων συστημάτων. Ἐνῶ ὁ ἀγαθὸς Ἀββᾶς μὲ τὴν χαρακτηρίζουσαν αὐτὸν εὐκρίνειαν ἐζήτησε τὴν περὶ τῶν μεθόδων αὐτοῦ ἐξέτασιν καὶ κρίσιν τῶν πεπαιδευμένων, οἱ ἀντίζηλοί του περιεκάλυπταν τὰς πράξεις αὐτῶν μὲ μυστηριώδη πέπλον. Ὁ Ἀββᾶς ἀφιέρωσε τὸν βίον καὶ ὅλην αὐτοῦ τὴν περιουσίαν, ἐκτὸς τῶν ὀλί-

γων ὅσα ἐχρειάζετο ἀπαραιτήτως, εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς κλάσεως τὴν ὁποίαν εἶχε λάβειν ὑπὸ τὴν προστασίαν αὐτοῦ. Ὁ δὲ Régeire δὲν ἔστεργε νὰ ἀνακαλύψῃ τὰς μεθόδους τοῦ ἐκτὸς δι' ἀφθονον ἀνταμοιβῆν· καὶ ὁ Heinecke, ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἐπληρόντο ἀπὸ τοὺς πλουσίους, ἐλάμβανε παρὰ τοῦ μεγάλου Δουκὸς τῆς Σαξονίας ἐτήσιον σιτηρῆσιον 400 στεφάνων. Ἀμφότεροι οὗτοι ἔκαμαν τὴν τέχνην ἰδιοτελῆ κερδοσκοπίαν· ὁ δὲ Ἀββᾶς Δελεπαῖος μόνον ἀνείχετο τοὺς πλουσίους· ἐσμύνητο νὰ διδάσκῃ τοὺς πτωχοὺς. Ὁ διάδοχος αὐτοῦ, ὁ Ἀββᾶς Σικάρδ, προήγαγε τὰς ἀρχὰς τοῦ Δελεπαίου· ἐδίδασκε τοὺς μαθητὰς τὰ στοιχεῖα τοῦ συγγράφειν καὶ εἰς τὸν κλάδον τοῦτο, νῆον σχεδὸν ὡς πρὸς τοὺς κωφαλάλους, ἐφάνη πολὺ ἀνώτερος τοῦ διδασκάλου του. Ὁ Σικάρδ παρέδιδε πρῶτον εἰς σχολὴν τινα κωφαλάλων ἐν Βορδιγάλῃ· ἀποθανόντος δὲ τοῦ Ἀββᾶ Δελεπαίου, προσεκλήθη νὰ λάβῃ τὸν τόπον του εἰς Παρισίους.

Ὁ Ἀββᾶς Δελεπαῖος ἀπέθανε τὴν 23ην Δεκεμβρίου, 1789. Τιμαὶ διάφοροι ἀπεδόθησαν εἰς τὴν μνήμην του· ὁ ἱεροκέρυξ τοῦ βασιλῆως ἐξεφώνησε τὸν ἐπικήδειον αὐτοῦ λόγον· εἰς δὲ τῶν κωφαλάλων μαθητῶν συνέγραψε δίστιχον νὰ τεθῇ ὑπὸ τὸ ἀγαλμα τοῦ διδασκάλου του —

Il révèle à la fois secrets merveilleux,
De parler par les mains, d'entendre par les yeux

Μυτήρια Σανμοῖσια συγχρότως εἰχ' ἐκδῶσι·
Τὰ ὄμματα ν' ἀκούωσιν, αἱ χεῖρες νὰ λαλοῦσι.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν κωφαλάλων εἰς διάφορα μέρη τῆς Εὐρώπης, τῶν δι' αὐτοὺς καταστημάτων, κτλ., φαίνεται ἀπὸ τὸν ἀκόλουθον πίνακα·

Χῶραι.	Πληθυσμός.	Κωφαλά- λων.	Κα- τας	Διδα- σκόμ.	Εἰσερχόμ. κατ' ἔτος
Πορτογαλλία	3,815,000	2,407	1	20	
Ἰσπανία	11,500,000	7,255	1	30	
Γαλλία	32,000,000	20,189	28	798	159
Ἰταλία	20,000,000	12,618	5	147	29
Ἑλβετία	2,000,000	3,976	5	80	16
Ἀυστρία	26,444,000	16,684	6	197	39
Πρωσσία	12,726,823	8,223	18	314	62
Γερμανικαὶ Πολιτεῖαι	9,905,475	8,283	28	410	81
Ἀνοβέρα	1,500,000	946	1	10	2
Ὁλλανδία καὶ Βέλγιον	6,166,584	2,166	5	294	50
Δανία	1,800,000	1,260	2	190	38
Σβεκία καὶ Νορβηγία	3,800,000	2,397	1	40	8
Ῥωσσία	44,118,000	27,834	2	111	22
Βρετανία καὶ Ἰρλανδία	23,365,807	14,328	12	745	194

ΕΝΔΕΗΣ, κάμωνν δεῖπνα πολυέξοδα, πληρόνει διὰ
νὰ περιγελάται.

Η ΚΙΝΝΑΜΩΜΕΑ ΚΑΙ ΤΑ ΠΡΟ- ΙΟΝΤΑ ΤΗΣ.

Τὸ δένδρον Κινναμωμῆα γεννᾶται εἰς τὰς νήσους Ταπροβάνην, Σουμάτραν, Βόρνεον, τὸ Ἀρχιπέλαγος Σουλοῦ, τὰς Νικοβορικὰς καὶ Φιλιππινὰς Νήσους, τὴν Κοκὴν Κίναν, τὸ Μαλαβαρικὸν παράλιον τῆς Ἰνδοστάν, κτλ. ἐκαλλιεργήθη δὲ καὶ εἰς τὰς Βραζιλίας, τὴν Γουάναν, τὰς νήσους Βουρβονίαν καὶ Μαυρίτιον, τὰς Δυτικο-Ἰνδικὰς νήσους, τὴν Αἴγυπτον, κτλ.

Τὸ δένδρον αὐξάνει εἰς εἰκοσιπέντε ἢ τριάκοντα ποδῶν ὕψος, ὁ δὲ κορμὸς εἰς διάμετρον δώδεκα ἕως δεκαπέντε δακτύλων. Τὰ νέα φύλλα εἶναι πορφυρᾷ βυσσινόβαφῃ· ὁ φλοιὸς τῶν κλωναρίων ἔχει πολλάκις ὠραίας κηλίδας, βαθείας πρασινωπίας, καὶ ἀνοιχτὰς χρυσοχρόους. Τὰ εἰς ἐντέλειαν φθασμένα φύλλα ἔχουν ἕξ ἕως ἑννέα δακτύλων μῆκος, καὶ δύο ἕως τριῶν πλάτος. Τὰ μὲν ἄνθη γίνονται τὸν Ἰανουάριον καὶ Φεβρουάριον, οἱ δὲ σπόροι ὠριμάζονται τὸν Ἰούνιον, Ἰούλιον, καὶ Ἀγούστον. Ἡ ὄσμη τῶν ἄνθων ὁμοιάζει τὴν ἀπὸ πρέιμενα κόκκαλα ἐξερχομένην δυσωδίαν. Ἐκτὸς δὲ κατὰ τὸν καιρὸν τῆς ἀνθίσσεως, τὸ δένδρον δὲν ἀποστέλλει ὄσμην ὁποιανδήποτε.

Βοῦβαλοι, ἀγέλαδες, αἴγες, ζορκάδια καὶ ἵπποι, τρώγουν τὰ φύλλα, φάσσαι δὲ καὶ κόρακες καταπίνουσι μὲ πολλὴν ὄρεξιν τοὺς κόκκους. Ὑπὸ τῶν ὀρνέων τούτων διασπείρεται τὸ δένδρον εἰς μεγάλην ἔκτασιν, καὶ εἰς τὰ πλείον ἀδιάβητα δάση· καθότι δὲν φθείρουσι τὸ στόμαχοι αὐτῶν τὰς βλαστητικὰς ποιότητας τῶν σπόρων.

Ἴσως δὲν ὑπάρχει μέρος τοῦ κόσμου, ὅπου βλαστάνει τόσοσὸν θαφιλῶς τὸ δένδρον κινναμωμῆα ὅσον εἰς τὴν Ταπροβάνην· ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν νήσον ταύτην γίνεται κυρίως μόνον ἐπὶ τῆς νοτιοδυτικῆς πλευρῆς. Εἰς τὰ λοιπὰ μέρη καὶ τὸ δένδρον εἶναι σπανιότερον, καὶ ὁ φλοιὸς ἐλλειπῆς κατὰ τὴν ἀρωματικὴν εὐωδίαν. Εἰς τὰ βόρεια καὶ βορειανατολικὰ τῆς νήσου μέρη δὲν ἔγινε ποτέ. Ἀκμάζει δὲ καλλήτερα εἰς παχὺ, ἐλαφρὸν, καὶ ζῆρὸν χῶμα, καὶ ὠφελεῖται ἀπὸ τινα βαθμὸν σκίεως ἐκ τῶν τοῦ ἡλίου θερμῶν ἀκτίνων.

Εἰς τὰ περίχωρα τῆς ἐν Ταπροβάνῃ Κολόμβου ὑπάρχουσι τέσσαρες φυταλιαὶ, συνιστάμεναι ὄλαι ὁμοῦ ἀπὸ ὀκτῶ ἕως δέκα χιλιάδας Ἀγγλικῶν στρεμμάτων, καὶ παρέχουσαι μίγα μέρος τοῦ ἐξαγομένου ἀπὸ τὴν νήσον κινναμώμου· ἀλλ' ἰκανὴ ποσότης προμηθεύεται καὶ ἀπὸ τὰ φυσικὰ δάση, τόσοσὸν τὰ ἐπὶ τῆς παραλίας, ὅσον καὶ τὰ εἰς τὸ ἐνδότερον. Τὰ κυριώτερα τῆς κινναμωμῆας προϊόντα εἶναι —

1. Οἱ Κάλυκες τῆς Κασσίας. Ὁ λεγόμενος κάλυξ ἔστι βαβούλιον τῆς κασσίας εἶναι ὁ ἄωρος καρπὸς καὶ τὸ σαρκῶδες δοχεῖον τοῦ τῆς κινναμωμῆας σπέρματος. Οἱ ἐσκευασμένοι κάλυκες φαίνονται ὡς καρφία μὲ στρογγύλας κεφαλὰς. Ἐχουν δὲ τὰς αὐτὰς ιδιότητας ὡς τὸ κιννάμωμον, πλὴν πολὺ κατωτέρα.

Ως έπιτοπλεϊστόν γίνονται εἰς τὸ Ἀνατολικὸν Ἀρχιπέλαγος. Ἀπὸ τὴν Ταπροβάνην δὲν ἐξήχθησαν μέχρι τῆς σήμερον, μολονότι ἐδύνατο ἐκεῖ νὰ συνάγεται μεγίστη ποσότης.

2. Τὸ κιννάμωμον. Τὸ εὐπόληκτον τοῦτο ἄρωμα εἶναι ὁ ἐσκευασμένος φλοιὸς τῆς κινναμωμίας. Ἡ σύναξις τοῦ κινναμώμου εἰς τὴν Ταπροβάνην ἀρχίζει πρῶτον τὸν μῆνα τοῦ Μαΐου, ἐξακολουθεῖ δ' ἕως τὰ τέλη τοῦ Ὀκτωβρίου. Βλαστοὶ, ἡμιδακτύλου ἕως τριῶν δακτύλων διάμετρον ἔχοντες, παρέχουν καλλήτερον κιννάμωμον ἀπὸ μεγαλητέρους βλαστοὺς ἢ κλάδους. Ἀποφλοιούσι δὲ τοὺς βλαστοὺς, ἐγκόπτοντες κατὰ μῆκος τὸν φλοιὸν καὶ ἀπὸ τὰ δύο μέρη, ἔπειτα δὲ εἰσάγοντες μάχαιραν ὑπὸ τὸν φλοιὸν, καὶ οὕτω ἀποχωρίζοντες αὐτὸν τοῦ ξύλου.

Ὁ πράσινος ἢ ἐξωτερικὸς φλοιὸς ἀποξέεται τοῦ ἐνδοτέρου, ὅστις, ἀφοῦ ἐπιμελῶς ξηρανθῆ, γίνεται τὸ κιννάμωμον τοῦ ἐμπορίου. Τὸ τῆς Ταπροβάνης κιννάμωμον σχηματίζεται κοινῶς εἰς κονδύλια ἢ σωληνάρια περὶ τοὺς τεσσαράκοντα πόδας μακρὰ. Ἀπαιτεῖται μεγάλη φροντίς νὰ μὴν ἀναμιγνύεται τὸ ἐξαγόμενον κιννάμωμον μὲ ἄοσμον καὶ ἄνοστον φλοιὸν. Εἰς τὴν ποιότητα τοῦ κινναμώμου ὑπάρχει μεγάλη διαφορὰ, προερχομένη ἀπὸ τὴν ποικιλίαν τοῦ κλίματος, τοῦ χώματος, τῆς θύσεως, τῆς ἡλικίας καὶ ὑγείας τοῦ φυτοῦ, καὶ τῆς διδομένης εἰς τὴν σκευασίαν αὐτοῦ φροντίδος καὶ ἐπιδεξιότητος.

Ἀπὸ τοῦ καιροῦ ὅτε οἱ Ἀγγλοὶ ἐκυρίευσαν τὴν Ταπροβάνην ἕως τοῦ 1823, ἡ Συντροφία τῶν Ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν ἔχαιρε τὸ μονοπώλιον τοῦ εἰς τὴν νῆσον αὐτὴν παραγομένου κινναμώμου. Διὰ τὸ ἐπιστατῶσι δὲ τὸ διάλεγμα καὶ στοίβασμα τοῦ κινναμώμου, εἶχεν ἡ Συντροφία ἕνα ἐπιθεωρητὴν καὶ δύο βοηθοὺς εἰς τὴν Κόλουβον. Τὸ κιννάμωμον διεχωρίζετο ἀπὸ τοὺς διαλεκτάς εἰς τρία εἶδη, πρῶτον καὶ δεῦτερον, καὶ τρίτον ἢ ἀπορίψιμον εἶδος. Τὸ συμβόλαιον τῆς Συντροφίας περιελάμβανε τὰ δύο πρῶτα εἶδη, τὸ δὲ τρίτον ἢ ἀπορίψιμον εἶδος ἔμενεν εἰς χεῖρας τῆς Ταπροβαναϊκῆς κυβερνήσεως. Μέρος τῆς συμφωνίας ἦτο νὰ μὴν εἰσάγεται εἰς τὴν Εὐρώπην τὸ τρίτον εἶδος· καὶ τῶντι, ἐνῶ ὁ στρατηγὸς Μαίτλανδος ἦτο κυβερνήτης τῆς Ταπροβάνης, μεγάλη ποσότης αὐτοῦ ἐκάη, διὰ νὰ κενωθῶσιν αἱ ἀποθήκαι. Ἄλλ' ἐπομένως ἐστέλλετο δι' ἀλλογράφου εἰς τὴν Ἀγγλίαν, ὅπου εἰσήγετο ὑπὸ τὸνομα δχι κινναμώμου, ἀλλὰ κασσίας. Τὸ κιννάμωμον, τὸ εἰσαγόμενον ἀπὸ τὴν χερσόνησον τῆς Ἰνδίας, Σουμάτρας, Ἰαύας, κτλ., ὡς καὶ τὸ παχυλὸν εἶδος, τὸ ἐκ τῆς Ταπροβάνης, ὀνομάζεται κασσία. Κιννάμωμον, εἰς τὸ Ἀνατολικὸν ἀρχιπέλαγος ἐσκευασμένον, συνίσταται κοινῶς ἀπὸ κονδύλια δεκαοκτῶ περίπου ἢ εἰκοσι δακτύλους μακρὰ. Εἰς τὴν ἀγορὰν τοῦ Λονδίνου τιμᾶται τὸ κιννάμωμον ἀπὸ πέντε ἕως δέκα σιλλίνια τὴν λίτραν, κατὰ τὴν ποιότητα.

3. Τὸ οὐσιῶδες Ἐλαιον τοῦ Κινναμώ-

μου. Τὸ ἔλαιον τοῦτο κυρίως κατασκευάζεται εἰς τὴν Ταπροβάνην, καὶ γενικῶς ἀπὸ τὰ κομμάτια, τὰ ἐκ τῶν κονδυλίων χωριζόμενα εἰς τὸ διάστημα τῆς ἐπιθεωρήσεως καὶ ἐκλογῆς. Τὰ κλάσματα τοῦ κινναμώμου κοπανίζονται χονδρὰ, ἔπειτα δὲ βυθίζονται διὰ περίπου τεσσαράκοντα ὀκτῶ ἕρας εἰς θαλάσσιον ὕδωρ. Γίνεται ἀκολούθως ἡ διαστάλαξις, ὅποτε ἔλαιόν τι ἀναβαίνει, χωριζόμενον εἰς δύο εἶδη, βαρύτερον καὶ ἐλαφρότερον· τὸ ἐλαφρὸν ἔλαιον χωρίζεται ἀπὸ τὸ νερὸν εἰς ὀλίγας ἕρας, ἀλλὰ τὸ βαρὺ ἐξακολουθεῖ νὰ κρημνίζεται διὰ δέκα ἢ δωδεκα ἡμέρας. Ὀγδοήκοντα λίτραι κινναμώμου παρέχουν ὡς δύο ἡμισυ ογγίας ἔλαιου, ἐπιπλέοντος εἰς τὸ ὕδωρ, καὶ πέντε ἡμισυ ογγίας βαρῖος ἔλαιου. Τὸ κινναμωμέλαιον πωλεῖται εἰς τὴν Ἀγγλίαν ὡς πέντε δίστηλα ἢ ογγία.

Ὅλαι αἱ ἐν Ταπροβάνη κινναμωμίας ἀνήκουν εἰς τὴν κυβέρνησιν· καὶ ὁποῖος ἀνακαλυφθῆ ἐκρίζωνων τοιαῦτα δένδρα ὑπόκειται εἰς αὐστηρὰς ποινάς.

Ἐκ τῶν λογίων οἱ Φυσικοὶ ἐστάθησαν κατ' ὄλους τοὺς αἰῶνας οἱ μακροβιώτεροι, οἱ δὲ Ποιηταὶ οἱ ὀλιγοβιώτεροι, καὶ ἀπὸ τοὺς Φυσικοὺς πάλιν οἱ Ἀστρονόμοι φαίνεται ὅτι ὑπερβαίνουν τοὺς λοιποὺς κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ζωῆς.

Βλέπομεν εἰς κατάλογον περιέχοντα ὄλους τοὺς Ἀστρονόμους ἀπὸ τὸν καιρὸν τοῦ Θάλητος μέχρι τῆς τελευταίας ἑκατονταετηρίδος, ὅτι ἐξ ὀγδοήκοντα πέντε μόνον εἰκοσιπέντε εἶχαν ἀποθάνειν εἰς ἡλικίαν 60, πέντε εἶχαν ζῆσειν ἕως μεταξὺ 90 καὶ 100· δεκαοκτῶ μεταξὺ 80 καὶ 90· εἰκοσιπέντε μεταξὺ 70 καὶ 80· δεκάσπτα μεταξὺ 60 καὶ 70· δέκα μεταξὺ 50 καὶ 60· πέντε μεταξὺ 40 καὶ 50· καὶ τέσσαρες μεταξὺ 30 καὶ 40. Τῶντι, κάμμία ἐπιστήμη ἄλλη δὲν ἀνυψώνει τόσον τὸ πνεῦμα ὑπὲρ τὰς οὐτιδανὰς ἐνοχλήσεις καὶ τὰς μικρὰς ἀθλιότητας τοῦ βίου, αἵτινες συγκροτοῦν τὸ μέγα σύνολον τῆς ἀνθρωπίνου δυστυχίας.

Ο ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ τῆς Πρωσσίας τὸ 1831 ἦτο 12,726,825. Ὅλος ὁ ἀριθμὸς τῶν μὴ δεκαεταστῶν τέκνων ἦτο 4,767,072· ἐκ τῶν ὁποίων, 2,043,030 ἦσαν τῆς ἀπαιτουμένης διὰ τὸ σχολεῖον ἡλικίας, τουτέστιν, ἀπὸ 7 ἕως 14 ἐτῶν. Ὁ ἀριθμὸς τῶν τέκνων, ὅσα πραγματικῶς ἐφοίτων εἰς τὰ προκαταρκτικὰ σχολεῖα, ἦτο 2,021,421· ἢ μόνον 21,609 ὀλιγώτερον τοῦ ἀριθμοῦ, τὸν ὁποῖον ὁ νόμος ἀπαιτοῦσε.

ΤΑ δύο πολυτιμότερα πράγματα εἰς τὸν κόσμον τοῦτον εἶναι ἡ ὑπόληψις καὶ ἡ ζωὴ μας. Ἀλλὰ πόσον ἀξιοθρήνητον, ὅτι τὴν μὲν δύναται νὰ μᾶς ἀφαιρήσῃ ὁ πλέον εὐκαταφρόνητος ψιθυρισμὸς, τὴν δὲ τὸ ἀσθενέστερον ὄπλον. Καταγίνεται λοιπὸν ὁ φρόνιμος μᾶλλον εἰς τὸ νὰ γένη ἀξιος καλοῦ ὀνόματος παρ' εἰς τὸ ν' ἀποκτήσῃ αὐτό· τοιουτοτρόπως δὲ μανθάνει νὰ διάγῃ τὴν ζωὴν εἰς τρόπον, ὥστε νὰ μὴ φοβῆται τὸν θάνατον.